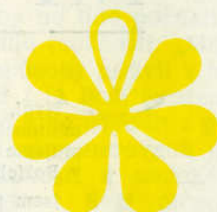

★A★S★D★

OBSAH 1. ČÍSLA 19. ROČNÍKU - 1987

Jaké je jeho jméno
a jaké je jméno jeho Syna?
Proč být členem církve
Pane, ke komu půjdeme?
Jak mohu věřit?
Jobova žena
Stěští Vděčnost
Holubi a kuřata pomohli
k objevu
Bohatý zdroj informací
Jedináček a jeho nový
sourozenec
Bojíš se tmy?
Kdo je Kristus?
Každý ať slouží druhým...
Vy se ptáte — my odpovídáme
Drobné články

ZNAMENÍ DOBY

NA ROZHRAŇÍ ROKŮ

Nyní, když se na konci jednoho roku zamýšlíme nad minulostí a s nadějí se díváme do budoucnosti, uvědomujeme si, že naše minulost byla a naše budoucnost je v Božích milujících rukou.

Jsem přesvědčen, že na rozhraní roků můžeme vyjádřit svou vděčnost i svou zkušenost slovy starozákonního evangelisty, proroka Izaiáše: „Milosrdenství Hospodinovo budu připomínat, Hospodinovy chvályhodné činy, všechno, jak Hospodin nás odměňoval, velkou jeho dobrotu k izraelskému domu. On je odměňoval podle svého slibování, podle svého velikého milosrdenství. Prohlásil: „Vždyť oni jsou můj lid, synové, kteří nebudou klatat“. Stal se jim Spasitelem.“ (Iz 63,7,8)

Náš nebeský Otec pečoval o svou církev i o každého z nás. Přijímali jsme v hojnosti jeho dary a pod křídly Boží lásky a ochrany jsme mohli žít v pokoji a v bezpečí.

Závěr roku je také časem bilancování. Všude tam, kde úkoly byly splněny, vládne radost, na druhé straně, kde vzniklo „manko“, není důvod ke spokojenosti. Radujeme se z dosažených úspěchů, kterých nebylo málo. V klidu a míru jsme mohli pracovat a žít svůj život víry. Přiložili jsme ruku ke společné práci a vytvářeli spolu s naším lidem podmínky pro ještě plnější život v naší milé vlasti.

Ve sdruženích naší církve proběhly v roce 1986 konference, při kterých jsme kladně hodnotili činnost církve a vytýčili nové cíle a směr cesty, kterým se chceme ubírat. Dobrý Bůh požehnal práci ve všech odvětvích svého díla u nás. Přijížděli k nám zahraniční hosté a byli nám k požehnání. Na druhé straně oni sami byli povzbuzeni tím, co u nás mohli vidět a prožívat, a vrátili se zpět s nezapomenutelnými dojmy. Jsme vděční za to, že činitelé naší církve v Československu se mohli zúčastnit různých konferencí v zahraničí.

Rok 1986 byl však mimořádný tím, že byl vyhlášen Organizací spojených národů Mezinárodním rokem míru. Různé mírové organizace vyvinuly v tomto roce mimořádnou aktivitu. Křesťanská mírová konference uspořádala celou řadu akcí na podporu míru. Tohoto šlechtěného úsilí se rovněž zúčastnila i naše církev. Uskutečnilo se slavnostní zasedání ústředního mírového výboru naší církve; také mírové výbory všech sdružení měly svá pracovní jednání, při kterých hledaly formy další mírové práce. Na několika místech jsme uspořádali oblastní shromáždění mladých lidí s mírovou tematikou.

Jevilo se jako reálné, že Mezinárodní rok míru bude završen historickou dohodou a svět bude zbaven jaderných zbraní. Zraky světové veřejnosti se v říjnu s napjatým očekáváním obracely k malému Islandu, dějišti výjimečné události. Konala se na něm schůzka nejvyšších představitelů dvou velmocí. Sovětsko-americký dialog v Reykjavíku byl neobyčejně složitý a dramatický. Jeho průběh byl v řadě důležitých otázek kladný. Generální tajemník KSSS M. Gorbačov prohlásil: „Byli jsme velmi blízko přijetí mimořádně závažných, historických rozhodnutí. I když dohody nebylo dosaženo, nebudeme podléhat rozčarování. Soudím, že toto jednání nás dovedlo do velice důležité etapy pochopení toho, kde se nacházíme. Ukázalo se, že dohody jsou možné.“

Zápas o mír je proces, který pokračuje a rozvíjí se,

a proto bych chtěl připomenout některé věty z poselství církvím, které zaznělo na VI. všekřesťanském mírovém shromáždění v Praze v červenci 1985: „My, křesťané, osvědčujeme svoji víru láskou ke Kristu, jenž přišel, aby smířil stvoření s jeho Stvořitelem tak, aby svět měl život a měl jej v hojnosti (Jan 10,10). Cítíme se být solidární se všemi ženami a muži, kteří zasvětili své snažení zachování lidské důstojnosti; trpíme s těmi, kdož trpí, a radujeme se s těmi, kteří se radují. Evangelium nás vybízí ke službě bližnímu a poskytování pomoci a podpory každému, kdo je vystaven útlaku a nespravedlnosti nebo jehož život je ohrožen různými formami strádání a chudoby. Jsme solidární se všemi, kdož zápasí o lepší život ve spravedlnosti a míru. Jsme solidární se všemi hnutími a skupinami, které vedou zápas proti šíleným závodům ve zbrojení a které chtějí zabránit hromadné sebevraždě lidstva. S obavami pohlížíme na neomezený růst technického zdokonalování a objevu nových zbraní hromadného ničení, jež ohrožují nejen milióny lidských životů, ale také ekologickou rovnováhu na naší planetě. V této souvislosti rovněž odsuzujeme trvalé ničení přírodního prostředí. Na prahu nového tisíciletí jsme si plně vědomi skutečnosti, že musíme zápasit o zachování Božího stvoření. Jako Kristovi učedníci musíme následovat svého Pána na cestě pokoje.“

Rok 1986 nás také mnohem naučil. Přibýlo těch, kteří pochopili, že mír je největší hodnotou lidstva. Důkazem toho byl i světový mírový kongres v Kodani, svolaný v rámci mezinárodního roku míru. Na 2300 delegátů z více než 130 zemí tam zastupovalo milióny lidí, kterým není lhostejný současný mezinárodní vývoj. Na tomto kongresu vyjádřil jeho předseda H. Lannung zásadní myšlenku: „Každý člověk má právo na život, ale musí zároveň bojovat za mír.“

V jednom starém kostele v Německé demokratické republice se nachází symbol zeměkoule. Tato zeměkoule je podpráhna rukama. Občas se dostanou dovnitř tohoto starého kostela i holubi a znečistí tento symbol, který pak kostelník musí čistit. Někdo vhodně poznamenal: „Takový je obraz naší země. Je však znečištěna sobectvím, nepřátelstvím, pýchou, nedůvěrou, a přesto je to Boží země, kterou bychom společným úsilím měli pomáhat „čistit“.“

I v novém roce budou konflikty a spory. Není lehké překonávat bariéry nedůvěry a nepřátelství, ale musí zde být šik lidí, kteří budou podporovat myšlenku míru. Dobře to vyjádřil starý filozof: „Rozsévejte květy lásky a porozumění všude, kamkoli životem jdete, poněvadž málokdy se vám podaří kráčet po těchž cestách v životě ještě jednou.“

Máme povinnost pracovat pro mír, máme povinnost pracovat každý na svém pracovišti poctivě, svědomitě a kvalitně, neboť i to je požadavek Písma svatého.

Každé velké hnutí v dějinách bylo triumfem nadšením. Bez nadšení nebylo dosaženo velkých věcí. Budme radostnými a nadšenými křesťany, zapálenými pro každou dobrou věc.

Stojíme na prahu nového roku. Před námi jsou velké úkoly, a proto Nehemiášova modlitba by měla být i naší prosbou: „Pamatuj na mne, Bože můj, v dobrém.“ (Neh 13,31)

Dr. O. SLÁDEK

JAKÉ JE JEHO JMÉNO

A JAKÉ JE JMÉNO JEHO SYNA?

Hluboko v nitru člověka zakódovaná touha po poznání neznámého je základem lidského pokroku. Výrazně vynikla v objevech 19. a 20. století. Během posledních padesáti let lidé poznali víc než za celá předchozí staletí. Člověk nahlédl do tajemství hmoty, začíná poznávat i základní kameny živých organismů a pomocí sond zkoumá nejbližší okolí země. Odborníci tvrdí, že následující léta zaznamenají dobu úžasného poznávání. Než desetileté dítě dosáhne důchodového věku, udávají, že bude objeveno 90 % všech objevů vůbec.

Ani duchovní oblast, kterou nelze měřit a vážit, nezůstala stranou lidského bádání. Lidé během svých dějin stále hledali Boha a chtěli poodhrnout oponu jeho světa. Proto svědčí starověk i středověk o tolika náboženstvích a božstvech. Shovívavě se dnes usmíváme nad primitivními představami dávných generací a tvrdíme, že je k víře v nadpřirozeno vedl strach ze smrti a z přírodních sil. Bylo to však naopak. Lidé klopýtali na cestě poznání Boha.

Známy křesťanský kazatel a myslitel rané církve, apoštol Pavel, jednou navštívil místo filozofických a náboženských rozprav a konfrontací v Aténách. Cesta k Areopágu byla lemovaná oltáři zasvěcenými různým bohům. U jednoho však byl nápis: „Neznámému bohu“. Pavel věděl, že tito lidé touží po poznání pravého Boha, který by přesahoval jejich život, měl moc zjevit budoucnost, řešit jejich problémy a pomoci jim v životě. Podobnou touhu po Bohu již dávno předtím vyjádřil pisatel biblické knihy Přísloví: „Kdo vstoupil do nebe i sestoupil? Kdo si nabral vítr do hrstí? Kdo svázal vody do pláště? Kdo vytýčil všechny dálavy země? JAKÉ JE JEHO JMÉNO A JAKÉ JE JMÉNO JEHO SYNA?“ (Přís 30,4)

Když se zeptáme Žida, o kom píše prorok, jak se jmenuje, bez váhání odpoví: „Je to Izraelský Bůh, Jahve.“ Když se zeptáme dál: „Jak se jmenuje jeho Syn?“ Žid bude mlčet anebo řekne: „Tvrdit, že Bůh má Syna, je rouhání.“

O kom však píše prorok? Kdo je to Bůh? Chceme ho poznat. Job ve své těžké životní situaci pronesl: „Kéž bych věděl, kde ho najdu. Vydal bych se k jeho sídlu.“ (Job 23,3) Člověk cítí, že poznání Boha má pro jeho život rozhodující význam.

Boží karikatura

Pavel pak užaslým posluchačům na Areopágu přednášel o Bohu, který stvořil svět, udržuje ho a uskutečňuje v něm své záměry. Pavel se s tímto velkým Bohem seznámil a přál si, aby ho poznali i ostatní. Vždyť sám Bůh si velmi přeje, aby ho lidé poznali. Věděl, jak se snažili proniknout do jeho duchovního světa; věděl, že člověk ke své víře potřebuje vidět, slyšet a dotýkat se.

Židovský národ věřil po celá stáletí v Boha a těšil se, že jednou mezi ně přijde zaslíbený Mesiáš, který je vysvobodí a obohatí jejich život. Generace za generací odcházela s prosbou na rtech: „Bože, pošli nám zaslíbeného Mesiáše.“ Všichni se těšili, že ho uvidí vlastním zrakem. Lidé si dodnes svou víru chtějí potvrdit smyslovými vjemy.

Židé věřili v Boha, a jejich vlastní nedůvěra a kruté okolnosti starověku jim vykreslily Boží karikaturu. Bůh byl podle nich přísný, nesmlouvavý vládce, který trestem odplácí každý poklesek. To vedlo k přísnosti i v jejich náboženství. Byl a je Bůh opravdu takovým, anebo má někdo zájem ho v očích lidí zkompromitovat?

Jednou odpoledne postihla prudká bouře zemědělskou oblast. Proud vody a krup bičovaly celá pole. Když bouřka přešla, hospodář se svou pětiletou dcerkou šel zjistit rozsah škod. Kroupy osekaly ze stromů všechno listí i malé větvičky a úroda byla úplně zničena. Děvčátko se obrátilo k otci: „Kdo nám nadělil tuto spoušť?“ Tatínek ji hned nechápal. Zopakovala otázku jinak: „Kdo seslal to krupobití, Bůh, anebo Ježíš?“ Když se jí tatínek zeptal, jak to myslí, vysvětlila: „Myslím si, že Pán Ježíš je příliš hodný, než aby to udělal. Byl to asi Bůh.“

Otázka, která trápila děvčátko, trýzní milióny lidí. Je Bůh Starého zákona jiný než Bůh Nového zákona? Lidé odkládají bibli, sotva ji začnou číst, protože jsou zmateni. Starý zákon líčí plno válek a násilí, jeho učení se zdá přísné. V Novém zákoně však čteme o laskavém a soucitném Ježíši, který měl úžasně rád všechny lidi, zvláště hříšníky. Jaký je Bůh dnes, jaké je jeho jméno? Má pravdu karikatura lidských předsudků?

Syn zjevil Otce

Bůh si přeje, aby ho lidé poznali a poskytl k tomu řadu možností. „Mnohokrát a mnoha způsoby mluvil v minulosti Bůh.“ (Žid 1,1) Boží existenci však nemohou lidé plně odvodit z přírody, která je už zdegenerovaná negativní lidskou činností a nedokáže nám mnoho zjevit o Boží povaze. A proto Bůh poslal na svět svého Syna, Ježíše Krista. Přišel, aby nám ukázal, kdo a jaký je Bůh. Boží Syn se zřekl svých božských výsad a úplně se ztotožnil s člověkem, aby mu v pozemských podmínkách lidským jazykem přiblížil lásku nekonečného Boha. V Ježíši Kristu chodil světem Bůh. Když Ježíš učil lidi o šťastném životě a dával jim konkrétní rady, učil je Bůh. Bůh se Ježíšovým rukama a uzdravujícím slovem dotýkal nemocných, kteří byli uzdraveni. Bůh Ježíšovými ústy lidem nabízel odpuštění a dával jim novou možnost k lepšímu životu. Ježíšovým prorockým zrakem ukázal Bůh na budoucnost lidstva a zaslíbil úplnou obnovu světa.

Když se nakonec Římané a Židé rozhodli, že Božího Syna usmrtí, trpěl s ním i Otec: „Neboť v Kristu Bůh usmířil svět s sebou.“ (2 Kor 5,19)

Ve chvíli, kdy na počátku lidé zhřešili a odcizili se od Boha, zdroje života, mohla napadnout mnohé bytosti ve vesmíru otázka: Bude mít Bůh člověka ještě rád? Udělá něco pro jeho záchranu, anebo ho nechá napospas jeho osudu? Nebeský Otec se rozhodl, že na svět pošle svého Syna — to nejdražší, co měl, aby lidi přesvědčil o své lásce. Dovolil, aby jeho drahý Syn zemřel místo člověka a zaplatil jeho dluh: „Neboť Bůh tak miloval svět, že dal svého jediného Syna, aby každý, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný.“ (Jan 3,16)

Ve chvíli, kdy Ježíše bičovali, za výsměchu a hanobení ho vedli na místo popravy a pak ho přibíjeli ke kříži, nesla se vesmírem další otázka: Jak daleko bude ochoten jít Bůh ve své lásce k člověku?

Na kříži umírá Boží Syn. Je osamocen uprostřed davu lidí, který se hněvá. Co jim udělal? Přece ještě před několika dny soucitně pomáhal druhým, uzdravoval nemocné. Jakým zločinem se provinil, že ho ani nebe nevyslyšelo, že ho Otec opustil a příroda se zatemnila? Byl jen dobrým člověkem, který se stal obětí spiknutí? Nebo to byl opravdu vtělený Bůh, kte-

rý přišel smířit ztracené lidstvo s nebem? Jestli byl pouze člověkem, pak bible píše jen o kruté vraždě. Jestli byl Bohem, čteme o nekonečné Boží lásce k lidem, o největší oběti.

Zločinec na vedlejším kříži ho přijal jako Božího Syna, vždyť vyznal: „Rozpomeň se na mne ve svém království.“ I velitel římského oddílu zvolal: „On jistě byl Božím Synem.“ Pilát i Kaifáš, jeho soudci, slyšeli z jeho úst, že je Božím Synem, vždyť řekl: „Já jsem...“ Uzříte přicházet Syna člověka...“ (Mar 14,62) Ježíše Krista na kříži nedržely hřeby, ale láska k nám. Naše hříchy mu způsobily smrtelná muka. My všichni jsme vinní jeho smrti, ale můžeme mít vírou podíl i na jeho životě.

Čtrnáctiletému indickému chlapci Singhovi zemřela maminka a najednou se mu zhroutil jeho svět. Chodil do křesťanské školy a rád se tam učil o Bohu, ale nyní se všechno změnilo. Jak mohl Bůh dopustit takovou věc? Začal nenávidět školu, učitele i svého Boha a přemýšlel, jak by ho potupil.

Ve škole si koupil Nový zákon a pozval své kamarády domů. V zahradě rozdělal oheň. Pak začal trhat list za listem z Nového zákona a pálit je. Za chvíli se objevil otec a rozhněvaně volal: „Chlapče, co to děláš? Ty páliš křesťanskou knihu? Ty ses zbláznil! Nedělej to!“ Singh hodil rychle celý zbytek knihy do ohně a beze slov odešel do svého pokoje. Byl zoufalý. Když v dále uslyšel hluk projíždějícího rychlíku, rozhodl se, že pod koly příštího vlaku ukončí svůj život. Příští rychlík měl jet ráno v pět hodin. Celou noc nespál. Hodiny neúprosně ubíhaly a chlapec se v zoufalství ještě modlil: „Pane Bože, jestli jsi, ukaž se mi ještě, než zemřu.“

Ve tři čtvrtě na pět vběhl do otceva pokoje se slovy: „Tatínku, viděl jsem Ježíše!“ Rozespálý otec mu řekl: „Ty ještě spíš, probud se.“ Ale Singh neměl sen. Vyprávěl tatínkovi, že Ježíš přišel do jeho pokoje a řekl mu: „Já jsem Ježíš. Jak dlouho se mi budeš protivit? Já jsem tě přišel zachránit. Modlil ses, abys poznal cestu, já jsem tou cestou.“ Po chvíli chlapec dodal: „Já jsem křesťanem a chci sloužit jen Ježíši.“ Otec mu řekl: „Ty ses zbláznil. Nedávno jsi pálił křesťanskou knihu a teď v noci mi vyprávíš takovou věc!“

Obrácený Sundar Singh zasvětil celý svůj život zvěstování krásného poselství o Bohu, kterého poznal skrze Ježíše Krista. Ze své poslední misijní cesty do Tibetu se už nevrátil. Znal však svého Boha i jeho Syna.

Poznání Boha je nejvyšším smyslem lidského života: „V tom je věčný život, když poznají tebe, jediného a pravého Boha, a toho, kterého jsi poslal.“ (Jan 17,3) Augustin řekl: „Stvořil jsi nás pro sebe a nepokojné je srdce naše, dokud nespočine v tobě.“

J. HRDINKA

PROČ být členem církve

Máme-li možnost sledovat osamělého horolezce, jak pomalu postupuje vysoko ve skalní stěně, možná máme my „přízemní“ lidé někdy pocit, že onen člověk nemá v hlavě všechno v pořádku. Přesto můžeme v horolezectví sledovat snahu po odvážných výkonech jednotlivců, kteří s minimální výbavou podávají stále smělejší výkony. Říká se tomu „sólo výstupy“. Na obtížně přístupné skalní stěny, k nejvyšším horským vrcholům, stále častěji směřují jedinci, nikoli týmy. Už jen na základě statistik chápeme, jak je to riskantní počínání. Horolezci ovšem tvrdí, že je také úměrně vzrušující.

Většinou dnes oceňujeme a obdivujeme výkony jednotlivců. Kdo má nejvyšší IQ? Kdo má nejlepší prospěch? Kdo dosahuje nejlepších sportovních výkonů? Nestačí vyhlásit nejlepší mužstvo, chceme znát jméno nejlepšího hráče. Zajímáme se o jedince.

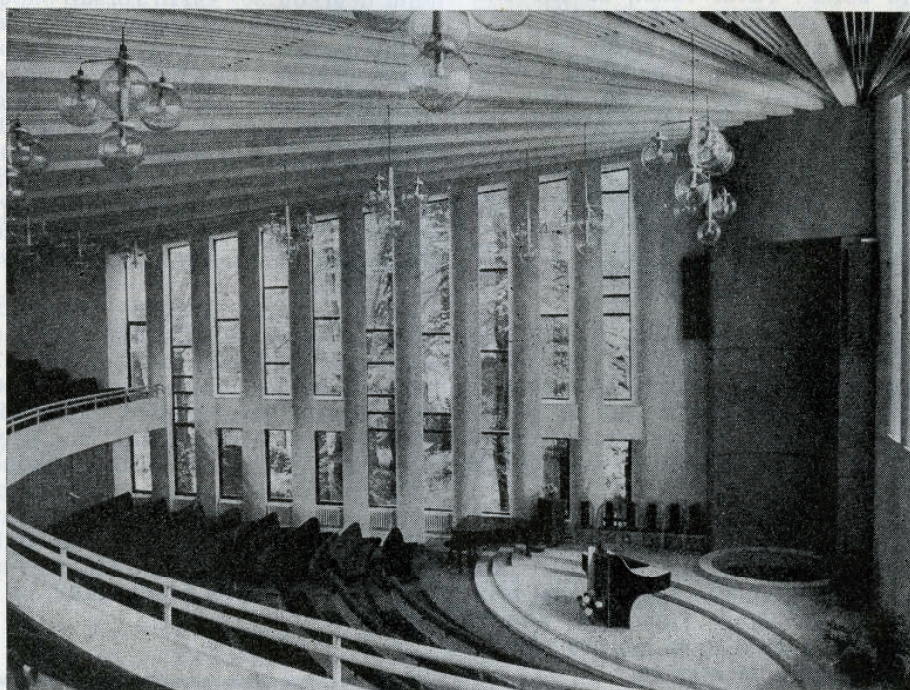
Není divu, že se podobně zaměřujeme i v oblasti náboženství. Mnozí lidé mají za to, že křesťanství se týká převážně jedince, že je člověk prožívá individuálně — ať se jedná o modlitbu, svědeckou službu nebo důležité rozhodnutí. V důsledku pak máme sklon domnívat se, že to, co křesťané prožívají společně — například společné shromáždění — je něco mnohem méně významného než to, co prožívají soukromě. V tomto smyslu také říkáme, že křesťan je člověk, který prožívá osobní vztah k Bohu, nikoli člověk, který vyrostl mezi věřícími lidmi nebo zdědil církevní příslušnost.

Příslušnost k nějakému společenství věřících bez osobního přesvědčení a vztahu nemá smysl. Samotná bible klade velký důraz na osobní zodpovědnost. Zda budeme zachráněni nebo zatraceni, to záleží na našem rozhodnutí. Spasení nedosahujeme automaticky jenom proto, že jsme členy nějaké náboženské skupiny. Ježíš Kristus varoval své „nejzbožnější“ současníky před pocitem úspěšnosti a jistoty v náboženské oblasti, protože jsou členy „pravé církve“.

Jestliže však v náboženské oblasti přeceníme individualismus, můžeme snadno přehlédnout jinou stránku křesťanství. Být křesťanem zahrnovalo od samého počátku něco více než pouze osobní vztah k Bohu. Být opravdovým křesťanem, to vždy znamenalo účastnit se také života církve. Lukáš o prvních křesťanech napsal: „Pán denně přidával k jejich společenství ty, které povolával ke spáse.“ (Sk 2,47)

Podle Nového zákona spasení a členství v církvi patří nerozlučně k sobě. Kdybychom se mohli zeptat apoštola Pavla, zda někdo může být spasen, aniž by se připojil ke společenství věřících, zřejmě by naši otázce nerozuměl. Pro něj člověk, který přijímá Boží nabídku spasení v Ježíši Kristu, se ze stejných důvodů připojuje ke Kristově církvi. Není bez významu, že apoštol Pavel napsal většinu svých dopisů sborům, tedy společenstvím věřících lidí. Myslel na křesťany jako na členy společenství, nikoli jako na izolované jedince.

Členství v církvi je důležité. Proží-

vání mnoha základních zkušeností věřícího člověka je přímo vázáno na život společenství — na sbor. Co to však znamená být členem církve, co z toho vyplývá, k čemu to zavazuje?

Bible představuje církev několika přirovnáními. Pavel uvádí jedno z nejdůležitějších: „Vy jste tělo Kristovo a každý z vás je jedním z jeho údů.“ (1 Kor 12,27) Podle apoštola Pavla se církev podobá lidskému tělu. Tělo je jednotný celek, tvoří ho však mnoho různých částí, údů. Toto přirovnání nám pomáhá pochopit vztah mezi Kristem — hlavou a církví — tělem, ale také vztahy, jaké jsou nebo by měly být mezi jednotlivými údů — členy církve.

Základní podobu dává církvi hlava, nikoli jednotliví členové, kteří ji tvoří. Kristus dělá církev církví. V tom smyslu se církev podobá spíše rodině (to je další důležité novozákonní přirovnání) než nějakému lidskému společenství — klubu nebo politické straně. Identitu získávají děti od rodičů. Čím a jaké dítě je, to do značné míry závisí na rodičích. Podobným způsobem Kristus utváří základní podobu a charakter církve.

Církev je tělem a Kristus její hlavou (Ef 5,23). To znamená, že Kristus je nejvyšší autoritou. V církvi mohou sloužit různí činovníci a představitelé, nemají však vlastní pravomoc. Veškerá autorita v církvi náleží Kristu (Mat 28,18).

Jako úd Kristova těla je každý křesťan velmi důležitý. Církev potřebuje každého z nás a nikdo jiný nás nemůže plně nahradit. Apoštol Pavel ve svém přirovnání upozorňuje, že v těle jsou potřebné rozmanité údů: „Kdyby celé tělo bylo jenom oko, kde by byl sluch? Kdyby celé tělo bylo jen sluch, kde by byl čich?“ (1 Kor 12,17) Stejně tak církev potřebuje členy s různými dary a schopnostmi. Nemohla by existovat, kdyby byli všichni členové naprosto stejní.

Navíc, každá část těla má hodnotu proto, že určitým způsobem slouží tělu jako celku. Ucho, ruka nebo noha odděleny od těla nemají samy o sobě žádnou hodnotu. Jsou důležité proto, čím mohou posloužit jiným částem těla a tím, že pomáhají udržovat při životě tělo jako celek.

Neznamená to však, že člověk vstupem do církve ztrácí svou osobní hodnotu. Církev není společenským útvar, který neoceňuje naši osobní jedinečnost. Naopak, hodnota osobnosti jedince se má vstupem do církve plněji rozvíjet, ale ještě nadto, jeho služba je účinnější, protože společně s ostatními usiluje o společný cíl. Vědomí sounáležitosti dává jednotlivým členům jejich jedinečnou hodnotu. Církev — Kristovo tělo — má jako celek větší hodnotu než je součet hodnot jejich jednotlivých členů.

Čas od času si vždy znovu s překvapením ověřujeme, že skupina lidí, kteří dokáží dobře spolupracovat, dosáhne mnohem lepších výsledků, než

jaké bychom mohli očekávat, posuzujeme-li schopnost jednotlivých členů skupiny.

Apoštol Pavel připomínal členům korintského sboru, že nevykazují vlastnosti, jimiž se měří lidská velikost a sláva: „Není mezi vámi mnoho moudrých podle lidského soudu, ani mnoho mocných, ani mnoho urozených.“ (1 Kor 1,26) Bůh může použít nevýrazné jedince, aby jejich prostřednictvím vykonal velké věci, pokud jsou ochotni své schopnosti zasvětit jeho věci. Ve společenství církve mohou jednotliví věřící vykonat nepoměrně více, než by byli schopni vykonat odděleně.

I když církev poskytuje výborné prostředí pro rozvoj osobnosti, není to „svépomocné“ společenství. Převážný zájem církve není zaměřen dovnitř, ale navenek. Evangelium Matouše končí výzvou Ježíše Krista učedníkům: „Jděte... a získávejte mi učedníky ze všech národů.“ (Mat 28,19) Poslání církve můžeme shrnout do jediného slova — evangelizace. Církev existuje proto, aby pokračovala v díle Ježíše Krista, aby zvěstovala světu jeho nabídku spasení. Poslání církve se však skládá nejméně ze čtyř skutečností.

Předně je to hlásání evangelia. Slovo evangelium znamená „dobrá zpráva“. Je to zvěst o tom, co Bůh vykonal pro záchranu člověka z hříchu a z důsledků hříchu. Někdy se domníváme, že je třeba získat značné vzdělání a projít speciálním výcvikem, abychom mohli zvěstovat evangelium. Není to však pravda. Evangelium opravdu zasáhlo mnohé z vynikajících osobností dějin a zaslouží si pečlivé studium a soustředěnou pozornost. Zvěst o Kristu však není ani tak zpracovaná filozofie jako spíše příběh, děj. Když se „příběh“ o Ježíši Kristu stane naším životním příběhem, když se netýká jen událostí, které se odehrály před stoletími, ale když zasáhne a ovlivní náš život dnes, pak naše zvěstování získá moc a účinnost.

Za druhé, křesťanská církev má prakticky předvést a demonstrovat, jak evangelium působí. Dopisy apoštolů, které tvoří převážnou část Nového zákona, obsahují mnoho výzev, aby křesťané způsobem svého života ukázali vliv svého vyznání. Pavel přirovnal křesťany k doporučujícímu dopisu, „který znají a čtou všichni lidé“. (2 Kor 3,2) Jakub své čtenáře vyzývá, aby se stali „činiteli“ a nejen „posluchači“ Božího slova (Jak 1,22). Zbožný život je nezbytnou podmínkou účinného zvěstování. To, jak křesťané žijí, rozhoduje o věrohodnosti toho, co hlásají.

Třetí součástí úkolu křesťanské církve je vyučování. Kristus od svých následovníků nežádal, aby pro něj pouze získávali učedníky, ale také, aby je „učili zachovávat všechno, co jim přikázal“ (Mat 28,20). V mnoha ohledech je toto vyučování ještě náročnější než hlásání evangelia. Žádá

totož, aby posluchač zásady evangelia prakticky uplatňoval i ve svém životě. Vyžaduje od věřících, aby prověřili ve světle evangelia celý svůj život — jak pracují a odpočívají, jak se oblékají a co jedí, jak mluví a o čem přemýšlejí. Zásady Božího slova se týkají soukromého i společenského života jedince. Dobrý křesťan je také dobrý občan. Přijímá odpovědnost za jiné lidi i za společnost, ve které žije.

Čtvrtou součástí úkolu křesťanské církve je oslava Boha. Na první pohled se nám může zdát, že to sem nepatří, že je to součástí vnitřního života církve, nikoli jejího poslání ve světě. Oslava Boha je však základní součástí všeho, co církev koná a je. Vděčná radost je určujícím rysem křesťanské zkušenosti. Protože Pán Bůh v Ježíši Kristu dokázal svou lásku, máme dostatečný důvod, abychom si uvědomovali svou hodnotu a skutečnost, že stojí za to žít. Proto mohl apoštol Pavel vyzývat křesťany: „Radujte se stále v Pánu, opakují: Radujte se.“ (Fil 4,4) „Za všech okolností děkujte Bohu.“ (1 Tes 5,18)

Oslava Boha nejzřetelněji zaznívá v obřadu, který Ježíš Kristus ustanovil před svou smrtí na kříži. Různá církevní společenství ho nazývají různě: Památka večeře Páně, eucharistie, komunie. Nemá nám pouze připomínat smrt Vykupitele, ale má nás také upozorňovat, že on je zdrojem života dnes a zde. Má nám připomenout, že se opět vrátí, aby dovršil dílo záchranu člověka (viz 1 Kor 11,26). První křesťané se scházeli k této oslavě a ke společnému jídlu velmi často, protože cítili velkou vděčnost Bohu za to, co pro ně vykonal. Měli jistotu, že je nic nemůže odloučit od jeho lásky (Sk 2,46; Řím 8,38.39).

Ze všech uvedených skutečností vyplývá, že křesťanský život je předně životem ve společenství. Křesťanství je velmi osobní, není však soukromé. Vyžaduje opravdovou vnitřní oddanost, ale projevuje se ve společenství věřících.

I nejzaprísáhlejší individualisté dobře vědí, že naprostá izolovanost od jiných lidí člověka ničí. Nemůže dobře žít bez kontaktu s jinými lidmi. Avšak důvěrná přátelství, i kdyby jsou tak důležitá a žádoucí, jen stěží vznikají a přežívají. Církev je Božím řešením tohoto základního lidského problému. Dobrá zpráva o spasení, to není jen zpráva o tom, co Bůh koná pro každého z nás osobně, je to také zvěst o tom, že Bůh vytvořil církev — společenství věřících, které nás přijímá a kde nacházíme prostor ke službě jiným. Život v křesťanském společenství je součástí křesťanského závazku.

Sólové výstupy mohou být atraktivní v horolezectví. Pro křesťana by však takový postoj znamenal osamocení, omezenou účinnost a duchovní ochuzení. Existenci církve nám Bůh říká: „Nemusíš být sám.“

-KN-

Rozhodujeme-li se pro členství v nějaké církvi, měli bychom se tázat:

1. Přijímá a představuje tato církev bibli jako inspirované a závazné Boží slovo?

Samotná bible o sobě prohlašuje, že je Božím slovem k člověku, ne jen lidským slovem o Bohu. Církev, která neuznává Boží inspiraci a autoritu bible, nestojí na jistém a objektivním základě.

2. Vyvyšuje Krista jako naprosto dostatečného Spasitele?

Církev, která učí nebo ve své praxi třeba jen velmi jemně a téměř nepozorovatelně zastihuje nebo nahrazuje Boží dar spasení z milosti skrze víru v Ježíše Krista, nepochopila Boží plán spasení. „V nikom jiném není spásy; není pod nebem jiného jména zjeveného lidem, jímž bychom mohli být spaseni.“ (Sk 4,12 viz též Ef 2,8-10)

3. Ukazuje na Kristův druhý příchod jako na trvalou naději pro lidstvo?

Doslovný, všem žijícím lidem viditelný příchod Ježíše Krista byl pro křesťanskou církev „blahoslavenou nadějí“ od chvíle, kdy Spasitel odešel na nebesa a slíbil, že se opět vrátí. Hledáme církev, která plně přijímá svou odpovědnost a úkol ve světě, ale přitom nezapomíná, že konečným řešením problémů, které přivodil hříchy, je nová země a nové nebe, jež nastolí Ježíš Kristus při svém druhém příchodu.

4. Respektuje Boží vůli?

Křesťané si spasení nemohou poslušností zasloužit, avšak křesťan, který přijal nezasloužený dar spasení v Ježíši Kristu, rád a ochotně poslouchá svého Pána a Spasitele. Církev, která tvrdí, že Boží přikázání nejsou platná nebo která omezuje jejich závaznost, odporuje zjevené pravdě Božího slova (Žalm 119,97; Řím 7,12; Žid 8,10). Hledáme církev, která respektuje všechny Boží požadavky včetně desatera Božích přikázání. Mnozí věřící, kteří se upřímně snaží následovat svého Pána, svévolně přestupují 4. přikázání desatera, které výslovně uvádí, že dnem Božího odpočinku je sobota. Hledáme takové společenství věřících, které respektuje zjevenou Boží vůli v plnosti.

5. Nese programově a organizovaně evangelium celému světu?

Kristus pověřil své následovníky, aby hlásali evangelium celému světu. Kniha Zjevení Jana představuje církev před příchodem Ježíše Krista symbolem tří andělů, kteří nesou „věčné evangelium obyvatelům země, každé rase, kmeni, jazyku i národu.“ (Zj 14,6)

6. Nabízí poselství a program pro celou lidskou bytost — řeší otázku tělesné, duševní i duchovní stránky člověka?

Pravé duchovní zdraví zahrnuje celou lidskou bytost. Kristova církev vede ke zdravému způsobu života, posiluje rodinná pouta, rozvíjí lidskou osobnost. Křesťanské poselství neslужí jen plný a šťastný život někdy

„potom“, ale všestranně rozvíjí a zušlechťuje lidský život již zde a nyní.

7. Vyžaduje vysokou mravní úroveň?

Morální zásady a zábrany jsou stále méně populární. Proto je třeba, aby právě církev, která skutečně následuje Ježíše Krista, od svých členů vyžadovala vysokou mravní úroveň, ušlechtilé a zásadové jednání ve všech oblastech života, i když to někomu může připadat přepjaté a nemoderní.

8. Zajímá se o trpící ve světě?

Být křesťanem, to neznámá jen přijímat pravé biblické učení. Kristova církev nejen zvěstuje Kristovo učení, ale snaží se také jako Kristus sloužit a pomáhat chudým a trpícím. Pán Ježíš značnou část své pozemské služby věnoval pomoci potřebným a uzdravování nemocných. Hledáme církev, která zacíleně a systematicky slouží potřebám lidí. Náš Pán prohlásil, že to, co vykonáme pro kohokoli z potřebných a trpících, konáme vlastně pro něj. (viz Mat 25,31-46)

9. Prožívá trvalé Boží vedení?

Nový zákon slibuje, že Duch svatý trvale povede Kristovu církev (Jan 14,16-21; 16,7-15). Duch svatý udílí v církvi různé dary. Mezi nimi také dar prorocký, který má církev trvale vést a usměrňovat (viz 1 Kor 1,4-8; 12,1-31; Ef 4,11-13) Pravá Kristova církev před příchodem Spasitele se vyznačuje tím, že zachovává Boží přikázání a nechává se vést darem prorockým. (Zj 12,17; 19,10; 22,8,9)

Pán Ježíš nasytil pět tisíc mužů a daleko více žen a dětí, kteří nadšeně naslouchali jeho kázáním. Jeden mládeneček měl pět ječných chlebů a dvě rybičky, které Pán rozmnožil, takže se všichni nasytili. Na příkaz Ježíšův sesbírali učedníci dvanáct košů drob-

PANE, ke komu půjdeme?

tů. To vše dokazuje, že Bůh může poskytnout hojnost darů nad naše pomyslení.

Tisícový zástup jásal a volal: „Toto je jistě prorok, který měl přijít na svět!“ Potřebovali by zrovna takového krále, který by jim poskytl všechno potřebné. Chtěli jej k tomu donutit, aby se nechal provolat za krále (Jan 6,14.15). — Ježíš viděl před sebou mnoho chudých, ubohých a nešťastných. Všude, kam přišel, tišil jejich bolest, uzdravoval nemocné, osvobozoval posedlé a potěšoval zarmoucené. Neměl však žádné mocenské zájmy, nepřišel národ vysvobodit zpod jařma Římanů. Ušel proto na horu, aby tam byl sám se svým Otcem na modlitbě.

Zástup jej hledal a konečně i našel za mořem v Kafarnaum, kam se Ježíš přeplaval. Lid se ho tázal: „Mistře, kdy jsi sem přišel?“ Pán jim řekl:

„Amen, amen, pravím vám: Hledáte mne ne proto, že jste viděli znamení, ale proto, že jste jedli chléb a nasytili jste se. Neusilujte o pomíjející pokrm, ale o pokrm zůstávající pro život věčný.“ V další řeči k Židům řekl: „Otcové vaši jedli manu na poušti a zemřeli... Já jsem ten chléb živý, který sestoupil z nebe... Nebudete-li jísti tělo Syna člověka a pít jeho krev, nebudete mít v sobě život.“

Takovou řeč ještě posluchači kafarnaumské synagogy neslyšeli. Byli zvyklí, že Ježíš mluvil v podobenstvích, ale to bylo pro ně příliš. Dokonce mnozí z jeho učedníků řekli: „To je hrozná řeč! Kdo to může poslouchat?“ Spasitel jim to vysvětloval a mezi jiným řekl: „Slova, která jsem k vám mluvil, jsou duch a jsou život.“ Přesto mnozí z jeho učedníků od něho v tuto chvíli odešli a již nikdy s ním nechodili.

Jak je to smutné, že nejdenní člověk, který kdysi obdivoval Ježíše, poznal úžasné hodnoty křesťanského učení a začal praktikovat Ježíšovy zásady, se pohoršil nad jeho slovy a nad požadavky Písma. Opustil Ježíše Krista. Snad to byla pýcha, která mu bránila, aby přijal Kristovu zvláštní slova a trpělivě počkal, až je bude moci lépe pochopit. Možná přijal příliš povrchně Kristovo učení a snad učinil jen první pokus žít podle jeho zásad. Takového člověka je nám líto.

Mnozí se táží, co je to za kazatele, ten Ježíš, že mu posluchači odcházejí z kázání. Snad jim to měl lépe vysvětlit! Měl je zadržet a objasnit jim, proč by neměli odcházet! Ale naslouchejme zprávu, kterou podává Písmo! Pán Ježíš se obrací k apoštolům a táže se: „I vy chcete odejít?“

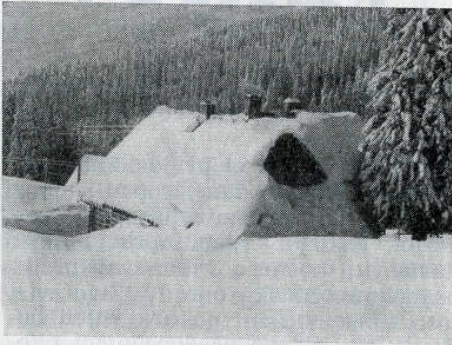
Kristus nikdy nikoho nenutil, aby byl jeho následovníkem. Velmi často opakoval slova: „Chce-li kdo..., chce-li..., bude-li kdo chtít...“ Někdy mluvil těžšími slovy symbolů, aby se ukázalo, co má kdo v srdci a z jakých důvodů jde za ním.

V kritické chvíli promluvil Šimon Petr a zvolal: „Pane, ke komu bychom šli? Ty máš slova věčného života. A my jsme uvěřili a poznali, že jsi ty Kristus, Syn Boha živého.“ (Jan 6,68-69) Petrovo srdce hořelo pro Krista. Měl ještě mnohé nedostatky, ale byl pevně přesvědčen, že Ježíš je očekávaný Mesiáš. Čtème přesně. Petr neříká: „My jsme poznali a uvěřili,“ ale říká: „My jsme uvěřili a poznali.“ On uvěřil v Krista ve svém nejhlubším nitru, ve svém srdci. Nechal na sebe působit přesvědčující moc Ducha svatého a pak si postupně při svém následování Krista ověřoval správnost svého rozhodnutí a získával další poznatky o Kristu i o své vlastní nedostatečnosti.

Petr nejdříve uvěřil a potom poznal. Dříve než učinil stručné a jasné vyznání v Krista — Mesiáše, položil nesmírně důležitou otázku, která i nás má vést k zamyšlení: „Pane, ke komu půjdeme?“ — Mnozí se pohoršili nad Ježíšovými zvláštními symbolickými slovy a odešli od svého Mistra, ale Petr chtěl říci: Ke kterému učiteli půjdeme, když pohrdneme Učitelem z Nazareta? Půjdeme snad k farizeům, kteří znají Písmo, úzkostlivě dodržují literu zákona a stovky svých vlastních ustanovení, ale nemají lásku k slabým, hříšným a opovrhovaným lidem? Chybí jim láska, kterou denně prokazoval ve svém životě Pán Ježíš. V Mistru z Nazareta šla světem láska. — Nebo půjdeme k saduceům, k příslušníkům židovské elity, kteří jsou v první řadě patrioty, ale popírají existenci duchovních bytostí a nevěří ve vzkříšení, o němž Ježíš tak zřetelně učí? Čím bychom byli bez naděje zmrtvýchvstání? Bez ní by byla naše víra úplně marná! — Pane, ke komu půjdeme? Snad ke ctitelům mnohých bohů, k Římanům, kteří nás ujařmili a podrobili si tolik ná-

rodů? Dovolují sice uctívat vlastní božstva, avšak porobené národy nestoudně vykořisťují a hýří na jejich úkor. Jejich císařové hromadí vraždy a nepravosti všeho druhu. Půjdeme k řeckým a římským filozofům? Mají prý zajímavé nauky; někteří z nich učí ctnostem a snaží se je praktikovat, ale neodpovídají na základní otázky po smyslu a cíli života, nepotěší ve chvílích největšího utrpení a smrti a nedají naději věčného života!

Petrova otázka „Pane, ke komu půjdeme?“ je aktuální i v našem století rozmachu vědy a techniky. Základní duchovní potřeby člověka jsou ve všech dobách stejné. I my máme možnost pohoršit se nad Ježíšem z Nazareta, nad jeho kázáním z Hory blahoslavenství, nad jeho slovy a činy, nad jeho symbolikou — jako ti, kteří jej opustili a už ho nenásledovali. Položme si, podobně jako Petr, několik otázek.

Například: Pane, ke komu půjdeme se svými hříchy? Člověk je obdařen nejen rozumem a svobodnou vůlí, ale také zvláštním rozeznávacím vnitřním hlasem svědomí, které mu ukazuje, co je dobré a co zlé. Upřímný člověk ví, že navzdory své snaze činit dobro, přestupuje často zákony dobra. Ty přestupky my křesťané nazýváme hříchem. Termín „hřích“ znali i pohané, kteří se snažili přinést smířící oběti za své hříchy. Na této zemi těžko najdeme člověka, který by se nikdy necítil vinen, ať to přizná, nebo nikoli. Písmo ukazuje, že hřích se uplatňuje hlavně ve třech oblastech, totiž v žádosti těla, v žádosti očí a v pýše života. (1 Jan 2,16)

Ke komu půjdeme, abychom zvítězili nad žádostí těla? Písmo učí, že člověk byl stvořen dokonalý jako harmonická bytost. Všechny jeho touhy byly čisté. Teprve přestoupení Božích přikázání přineslo nesoulad. Apoštol Pavel líčí v první osobě jednotného čísla neharmonický stav člověka v podmínkách hříchu slovy: „Víme, že zákon je svatý, ale já jsem hříšný, hříchu zaprodán. Nepoznávám se ve svých skutcích; vždyť nedělám to, co chci, nýbrž to, co nenávidím... Jak ubohý jsem to člověk! Kdo mne vysvobodí z toho

těla smrti?“ (Řím 7,14.15.24) Čím více se díváme na sebe, tím více jsme bezradnější. Bezradná byla Marie Magdalena, kterou ovládalo sedm démonů. Toužila po čistém životě, ale sama to nedokázala. Teprve když se setkala s Pánem Ježíšem, byla osvobozena z moci temnoty a problémů svého života.

Jedině k Ježíši můžeme jít se svými hříchy, abychom dosáhli toho, po čem toužíme v hloubi duše. Dobře říká E. G. Whiteová: „Musíme se dívat o sebe k Ježíši!“ Táž autorka ukazuje, že i nejhříšnější lidé mohou přijít ke Kristu a v jeho síle zvítězit: „Nic není zdánlivě bezmocnější, ve skutečnosti však také nepřemožitelnější než člověk, který cítí svou nicotu a spolehne cele na zásluhy Spasitele... Ti, kterým Kristus nejvíce odpustil, budou nejvíce milovat.“ Proto Pavel, který volá „Jak bídný jsem to člověk!“ hned v dalším verši říká radostně: „Jedině Bohu buď díky skrze Ježíše Krista, Pána našeho.“ (Řím 7,25)

Pane, ke komu půjdeme, abychom zvítězili nad žádostí očí? Prvního hříchu se člověk dopustil tím, že pohleděl na zakázané ovoce, zatoužil po něm a jedl ho. První žena viděla, že ovoce je „dobré k jídlu a lákavé pro oči“. Vzala to ovoce, jedla je a dala také svému muži. — Očima získáme nejvíce vjemů. Bůh nám dal rozum a svobodnou vůli, abychom dobře ovládli svůj zrak. Po prvním přestoupení zákona však člověk nestačí ve své síle ovládat své oči. — Nestačil na to ani David, izraelský král, osvědčený bojovník a vojevůdce, nadaný pěvec, hudební skladatel a básník, silák, který uměl skolit i dravou zvěř. Nebděl nad svými očima. Poslal do boje své lidi. K večeru vstal z lože, procházel se po královském paláci a naproti v domě najednou uviděl koupající se krásavici jménem Betsabé, manželku Uriáše. Dal průchod svým touhám, dal ji přivést do svého paláce. Nezkrocená žádost očí jej přivedla k tomu, že tento čestný muž, usilující o spravedlnost, se dopustil cizoložství a nepřímé vraždy muže svedené ženy (2 Sam 11). Po celý jeho život se pak těžce projevovaly důsledky tohoto hříchu.

Zdá se, že mnozí lidé 20. století vyškrtli ze svého slovníku termíny „hřích“ a „stud“. Domnívají se, že jsou dosti ukáznění, než aby museli ovládat svůj zrak. Pán Ježíš, který měl pochopení pro lidskou bídu v každé oblasti, ukazuje jasně na nebezpečnou žádost slovy: „Slyšeli jste, že říkám vám pravím, že každý, kdo hledí na ženu chtivě, již s ní zcizoložil ve svém srdci.“ (Mat 5,27.28) Pán Bůh dal člověku oči k tomu, aby je používal, ale také rozum, aby je ovládal. Pravý křesťan není škarohlíd. Umí se těšit i z tělesné krásy, ale pečlivě střeží vstupní brány všech smyslů a pozoruje vše „osvíceným vnitřním zrakem“

(Ef 1,18). Přemýšlí o „věcech pravých... čistých, milých, dobropověstných“ (Fil 4,8), a tak vytváří předpoklady pro to, aby jeho oči, srdce — prostě on celý byl ovládán zásadami Ježíše Krista.

Ke komu půjdeme v naší době mravní narušenosti? Jen Ježíš Kristus nám dá sílu k radostnému a čistému životu. Pavel praví: „Všechno mohu v Kristu, který mne posiluje.“ (Fil 4,13)

Pane, ke komu půjdeme, abychom zvítězili nad pýchou života? V Písmu čteme: „Nejúskočnější ze všeho je srdce pů-

sobící zkázu. Kdopak je zná?“ (Jer 17,9) Každé lidské srdce je porušené a pyšné. Nikdo se nenarodil pokorný a tichý. I lidé znovuzrození z Ducha svatého žijí dosud v pomíjitelném „těle“. Dokud nepřijmeme neporušitelné tělo v den druhého příchodu Ježíše Krista, budeme muset stále bojovat se všemi tělesnými sklony a s pýchou.

Ke komu tedy půjdeme se svým pyšným srdcem? A tu slyšíme něžný a laskavý hlas: „Pojďte ke mně všichni!... Vezměte na sebe mé jho a uče se ode mne, neboť jsem tichý a pokorného srdce.“ (Mat 1,28.29) —

Žádný učitel a pedagog nás nemůže naučit pokoře jako Pán Ježíš. Celý jeho život byl životem pokory. Mnohým důležitým předmětům se můžeme naučit v různých školách. Pak můžeme říci, že jsme určitý předmět absolvovali. Předmětu pokory a tichosti se však musíme učit po celý život, protože žijeme stále v podmínkách a důsledcích hříchu a žel i my sami jsme porušení.

Ke komu tedy půjdeme se svými hříchy? „Pojďte ke mně všichni, kdo se namáháte a jste obtíženi břemeny a já vám dám odpočinout,“ prohlásil Ježíš Kristus. MILOSLAV ŠUSTEK

poznali jsme a uvěřili

JAK MOHU VĚŘIT?

„Je věřící“ — řekne někdo a domnívá se, že tímto označením podal přílehlavou charakteristiku. Co si však lidé představují pod označením „věřící“? Co je to víra a co znamená věřit?

Kdybychom se drželi strohé definice naučného slovníku, pak bychom se dozvěděli, že „víra je přesvědčenost o něčem, pro existenci čeho nejsou kontrolovatelné důkazy.“ Ve skutečnosti však za „věřícího“ nebývá považován pouze ten, kdo je přesvědčen o něčem, co nelze rozumně dokázat, ale lidé prostě tak označují každého, o kom se ví, že „chodí do kostela“, modlí se, čte bibli a vykonává nějaké náboženské úkony.

Některým lidem k naplnění pojmu „věřící“ stačí mnohem méně. Nejednou jsem slyšel hrdé vyznání dokonce i z úst lidí, kteří do kostela nechodí vůbec: „Jsem také věřící! Věřím, že nějaký Bůh existuje, vždyť to všechno musel někdo stvořit.“

Protože dnes mnozí hledí na víru jako na dochovanou starožitnost nebo ji považují jen za zpestření života, a protože ani četní věřící nepoznali skutečnou podobu víry, bude prospěšné, když se zamyslíme nad tímto předmětem v několika úvahách. Kdosi řekl, že víra nás přivádí na výšiny, ze kterých je možné nahlédnout do mnohých tajemství světa. S její pomocí vidíme Boha, spasení v Ježíši, vzkršení z mrtvých a věčný život. Ano, otevírají se nám ty pohledy, které někteří považují za pouhý přelud, a proto bude užitečné, když si předložíme taková svědectví, která mohou oslovit i náš rozum.

Co není víra

Jestliže jsou tak obecně rozšířené mylné názory na víru, je nutné, aby-

chom nejprve ukázali, co sice bývá za víru považováno, ale co ve skutečnosti vírou není.

Tak především si připomeňme rozšířený omyl, kterému propadli mnozí nábožní lidé. Domnívají se, že jsou věřící, jestliže s jistotou pravidelností navštěvují kostel a vykonávají předepsané náboženské obřady. Život víry totiž nelze vtěsnat do církevních budov a vymezit ho předepsanými úkony, byť měly sebezbožnější charakter. Člověk, který se vydá touto cestou, se obyčejně domnívá, že na všechno vystačí s vlastní správností, protože ho uspokojuje obřadnictví a formalismus. Kdo se upne jenom k obřadnictví, přestává vidět svého bližního a nemůže splnit Ježíšův příkaz — přiblížit druhým životodárné pravdy nebes.

Abyste však nedošlo k mylnému pochopení: návštěva kostela nebo modlitebny, účast na církevních úkonech a společenství s ostatními věřícími jsou důležité, ale nesmí se stát cílem života víry. Jsou pouze prostředkem k dosažení vyšších duchovních hodnot.

Dále je nutné poukázat na jiný nesprávný názor na víru, který zastávají vcelku čestní a poctiví lidé: ve víře vidí jen pravidla mravního života. V podstatě nelze tomuto názoru odporovat. Chybou ovšem bývá, že jeho obhájci mívají obyčejně zúžený pohled na to, co je mravní. Vždyť nejvyšší normou morálky je Boží zákon, který ukazuje, že skutečná mravnost se promítá ve dvou rovinách — předně ve vztahu k Bohu a potom ve vztahu k člověku. „Miluj Boha svého celým svým srdcem, celou svou duší a celou svou myslí“ — to je vrcholný a největší požadavek a teprve potom platí: „Miluj svého bližního jako sám sebe.“

V postoji této druhé skupiny se

vztah k Bohu buď zcela přehlíží, nebo se uznává jen ve velmi matných obrysech.

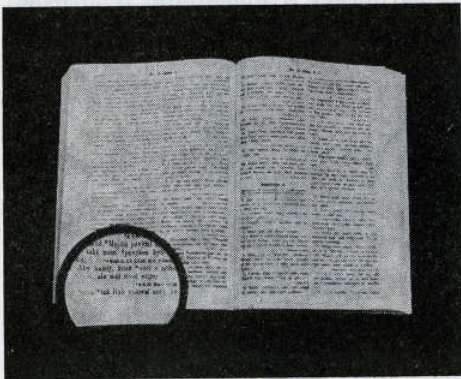
A konečně jsou zde poctivě smýšlející a čestní lidé, kteří víru vidí jako osvědčenou soustavu prospěšných a ušlechtilých zásad. To jsou ti, kteří obyčejně říkají: „V Boha věřím, ale mám ‚svou‘ víru. Nikoho jsem neokradl, nikomu neublížil, jednám spravedlivě a snažím se, aby i moje děti věřily, a proto jim vštěpuji dobré zásady.“

Takovým řekněme otevřeně: To všechno jsou jistě prospěšné a chvaly-hodné zásady, ale není to víra! Víru nelze předat dětem jako dědictví a také to není výsledek výchovy. Víra, to nejsou jen nějaké zásady, etické normy ani vědecké nebo rozumářské názory, stejně jako to nejsou pocity nebo zdání.

Co tedy víra je?

Opravdově a upřímně věřící křesťan odpoví na tuto otázku slovy bible: „Véra je zárukou toho, v co doufáme, a je dokladem věcí, které nevidíme.“ (Žid 11,1) Pochybovač a nevěřící se však ohradí: Jak mohu věřit v něco, o čem se nemohu přesvědčit a co nevidím?

Na takovou námitku obvykle odpovídám: Víra v žádném případě nevyžaduje, abych věřil něčemu nepodloženému, co spadne z čistajasna z nebe. Svou víru vždy opírám o svědectví těch, kteří určité skutečnosti viděli, slyšeli, ohmatali nebo jinak si ověřili.

Nejsem chemik a nikdy jsem neviděl řadu prvků, a přece věřím, že existují, protože důvěřuji svědectví těch, kteří je objevili. Stejně tak věřím v neviditelný svět atomů a v nepochopitelné genetické kódy uložené v chromozómech. Nebyl jsem na Měsíci, a přece věřím, že na jeho povrchu je měkký prach a kameny. Svou víru opírám o svědectví druhých, zatímco Neil Armstrong již nemusí věřit, protože se po Měsíci prošel a tyto skutečnosti si sám ověřil.

Uvedené příklady lze nazvat obecnou lidskou vírou. Nad ní stojí víra náboženská, která se neopírá pouze o lidská svědectví, ale především o autoritu Božího zjevení.

Ano, slyším námitky nevěřícího čtenáře, který zde jistě oponuje: Lze vůbec mluvit o nějaké „autoritě zjevení“? Co je to vůbec zjevení? Není to všechno jen pouhé zdání? Co když je v náboženství všechno jen pomyslné? Jakou autoritu může mít smyšlenka? Odpovězme tedy na otázku, co je to zjevení a o co my věřící opíráme svou víru.

V první řadě je nutno uvést, že v náboženství se setkávají dvě roviny: Stvořitel a stvoření, věčný Bůh a smrtelný člověk. Bůh jako Stvořitel zůstává ve svém svrchovaném majestátu vysoko nad stvořením. Člověk je vybaven rozumem, který je ve své kapacitě omezený. Každý náš pojem je konečný, a proto nikdy nemůžeme pochopit a vyjádřit nekonečného Boha. Proto nejenom v pohledu na Boha, ale i v přírodě, která je Božím dílem, zůstávají stále tajemství, nezodpovězené otázky a nedořešené záhady.

Člověk se však nikdy se svým omezeným poznáním nechtěl spokojit a toužil vědět víc. A tak začal hloubat, spekulovat, věštit a nejenom domýšlet, ale i vymýšlet. Začal filozofovat, a kde nestačila filozofie, uplatnila se obrazotvornost a vznikla mytologie. Bůh si však nikdy nepřál, aby lidé o něm neměli žádné poznání. Vždyt na počátku žili dokonce v přímém kontaktu s ním. Ve svém hříchu se však od Boha vzdálili. Zavrhl Boha jako pramen poznání a začali pít z vlastních studnic. Tento stav výstižně líčí prorok Jeremiáš, když píše, že lidé opustili Boha, „zdroj živých vod, a vytesali si cisterny, cisterny rozpuštěné, jež vodu neudrží.“ [Jer 2,13]

Ovšem ani po pádu člověka do hříchu jej Bůh nechtěl nechat v nevědomosti, ale zjevil mu vše, co potřebuje vědět, aby se k němu mohl vrátit. Mnohé skutečnosti nám i nadále zůstávají utajeny, ale podstatné k naší záchraně můžeme poznat. „Skruté věci patří Hospodinu, našemu Bohu, zjevné patří však na věky nám a našim synům, abychom dodržovali všechna slova tohoto zákona.“ [5 Moj 29,29] Těmito slovy uvedl Bůh míru nezbytně nutného poznání o něm. Míra ovšem není konečná; je přizpůsobena schopnostem a potřebě našeho

současného poznání. „Nyní vidíme jako v zrcadle, jen v hádance, potom však užíme tváří v tvář.“ [1 Kor 13,12]

Ovšem stále tuším námitky nevěřícího čtenáře, který čeká odpověď na otázku, co je to ono zjevení, o které opíráme svou víru. Chce jistě vědět, jakou podobu toto zjevení má a v čem spočívá jeho autorita. Konečnou odpověď nelze shrnout do jedné kapitoly, a proto otevíráme řadu úvah, ve kterých si vysvětlíme, že pravá víra se neopírá o pomyslné představy, ale o svědectví, které je hodnověrné, spolehlivé a tudíž neponižuje rozum.

Věříme v Boha a chceme si ukázat, že i rozum nám o něm může něco říci.

Věříme v bibli jako Bohem inspirovanou knihu; věříme jí proto, že jsme

se rozumem přesvědčili, že má božskou autoritu a je hodna víry.

Věříme, že Bůh se zjevil v lidském těle, a to v osobě Ježíše Krista, pro jeho existenci a dílo máme doklady, které musí nezaujatý rozum přijmout.

Věříme v moc víry, kterou lze prověřit v osobních zkušenostech.

Věříme však také, že pouhá víra v Boha není ještě náboženství. Být opravdu věřícím, to neznamená o Bohu jenom přemýšlet a diskutovat. Pravá víra, to je život s Bohem a důvěrné odevzdání se jeho vedení. Je to nejenom teoretické seznámení se s mapou, ale vydání se na cestu za jistým cílem. A na této cestě od nás Bůh nežadá, abychom odložili rozum, ale zbavili se své pýchy, protože ona nás zavádí na scestí.

J. DREJNAR

VDĚČNOST

V jedné cizí zemi řekl jednou prosperující majitel obchodu svému křesťanskému příteli: „Já se nikdy nemodlím. Mám všechno, co potřebuji. Není nic, za co bych měl Boha prosit!“ Jeho přítel mu odpověděl: „Pak ovšem vlastníš velké množství věcí, za které bys měl Bohu poděkovat!“

Je mnoho věcí, které vlastníme. To jistě není samozřejmé. Měli bychom za ně být Bohu vděční. Také mnozí lidé, které denně potkáváme, se kterými jednáme, hovoříme a žijeme, by se měli stát důvodem naší vděčnosti Bohu. Prožili jsme jistě nejednu složitou životní situaci, zakusili různé životní zkoušky či se dostali do zvláštních okolností, ve kterých jsme cítili Boží pomoc nebo Boží požehnání. Byli jsme za ně Bohu dost vděční?

Lidé projevují vděčnost obvykle za něco, co je pro ně užitečné a prospěšné. Žije ještě dost lidí, kteří vůbec neumějí poděkovat nebo nějakým způsobem projevovat vděčnost. Leda tak ještě za něco, z čeho mají zisk! Správný křesťan se má však naučit přijímat dobré i zlé. Tak jak tomu bylo v životě apoštola Pavla: „Naučil jsem se být spokojen s tím, co mám. Dovedu trpět nouzí, dovedu mít hojnost...“ [Fil 4,11,12] Jen málokdo dokáže přijmout klidně a vyrovnaně nepříjemné situace. A přitom i ty mohou posloužit k našemu dobru. Proto čteme v Písmu: „Zpívejte Pánu, chvalte ho z celého srdce a vždycky a za všechno vzdávejte díky Bohu Otci ve jménu našeho Pána Ježíše Krista.“ [Ef 5,20] Asi tak, jak to

učinil známý učenec M. Henry. Byl zastaven večer v parku vysokým neznámým mužem, který ho napadl a vzal mu peněženku s dosti slušným obsahem. Něco takového se mu nikdy předtím nestalo. Do svého deníku zapsal k tomuto dni tuto stručnou poznámku: „Za to, co se stalo, jsem Bohu vděčný. Za první proto, že jsem ještě nikdy předtím nebyl okraden. Za druhé proto, že mně vzal jen peněženku a nevzal mi život. Za třetí proto, že ačkoli mně vzal všechno, nebylo toho mnoho. A za čtvrté děkuji za to, že okradl mne, a že jsem nekradl já!“

Apoštol Pavel napsal do koloského sboru, jakými vlastnostmi se vyznačují křesťané, kteří chtějí žít na zemi šťastně a spokojeně a připravují se na slavný druhý příchod Ježíše Krista. V seznamu jeho dobrých rad také stojí: „A buďte vděční.“ [Kol 3,15] Slovo vděčnost je odvozeno od podstatného jména dík nebo díkučinění, a to nejen ve smyslu pasivním, tedy pocíťovat závazek vděčnosti, ale i ve smyslu aktivním, prokazovat vděčnost. Znamená to nejen si uvědomovat, že „se sluší“ Bohu za všechno poděkovat, tedy za věci, lidi a události příjemné i nepříjemné, ale také svou vděčnost projevovat konkrétním činem. Nemusí to být jen ochotné přinesení peněžitého daru pro potřeby evangelia. Vděčnost se může projevit pozitivně také tím, že Pánu nabídneme i svůj čas a že se budeme snažit denně druhému člověku udělat nějakým způsobem radost. „Každý ať má na mysli to, co slouží druhým, ne jen jemu.“ [Fil 2,4]

MILAN DROBÍK

JOB ŽENA

Jobova žena žila v zemi Úsu v Arábii. Asi bychom se o ní nikdy nedozvěděli, kdyby nebylo jejího muže Joba. Jeho životní zkušenost s Bohem byla tak závažná a poučná, že se dostala na stránky bible.

Málokterá z žen měla takové výsady jako právě ona. Netrpěla žádnými existenčními starostmi. Její muž byl totiž velmi bohatý. Vlastnil obrovská stáda dobytka a měl také mnoho služebníků, kteří se mu o jeho majetek i domácnost starali. Bible označuje Joba jako muže „vznešenějšího nad všechny lidi východní“. (Job 1,3) Také jejich deset dětí žilo v příjemné pohodě. Ovšem tím největším požehnáním pro Jobovu ženu byl její muž.

Job miloval Boha a sloužil mu oddaně. Dozvěděl se o něm od jiných a jeho život byl tímto poznáním tak proniknut, že to viděli všichni kolem. Denně vytvářel srdečnou atmosféru ve své rodině. Jeho projevy byly plny laskavosti a dobroty. Kdo ho znal, ten ho chválil. Sám Job říká: „Slepému jsem byl okem a kulhavému nohou.“ (Job 29,15) Jeho rady si vážili i starší, všude ho ctili.

Jeho žena byla šťastna. Ve všem následovala plně na svého muže. Ráda následovala víru, která přináší tolik dobrého, ráda věřila v Boha, který tolik žehná. Prožívala Jobovu víru při rodinných pobožnostech a obětech.

Základ jejího života tvořila zbožnost a úspěšnost jejího muže. Netušila, stejně jako Job, že se to jednou změní.

Z bible se dozvídáme, že Bůh hovořil o Jobovi se satanem. Pán Bůh ocenil Jobovu věrnost, byl spokojený, že Job ho dobrovolně miluje. Bůh touží po takových lidech, kteří s ním vyhledávají společenství.

Satan, žalobce všech věřících, nesohlasil s Božím oceněním Joba. Zdálo se mu, že příčinou Jobovy oddanosti je úspěch a naznačil, že když ho Job ztratí, odvrátí se od Boha.

Bůh souhlasil, aby byl prověřen základ Jobovy víry. A satan se horlivě ujal tohoto úkolu. V jednom dni vzal Jobovi všechno, co za dlouhá léta vybudoval. Část obrovského stáda mu ukradli, část mu zahubil blesk. Následovalo největší neštěstí — smrt všech jeho dětí. Satan očekával, že nyní Job zavrhne Boha jako omyl svého života.

Také nás je satan připraven zahrnout každý den přívalem smutných zpráv, neřešitelných situací, nezvládnutelných úkolů a nepříjemných střetnutí. To proto, abychom ztratili půdu pod nohama, abychom se vzdali svých dobrých předsevzetí a nakonec i Boha. Objevme tuto satanovu taktiku ve svém životě. Oproti Jobovi jsme dnes ve výhodě, protože o ní už víme.

Job nechápal, co se děje, proč vše ztratil. Neviděl do budoucnosti, ale

naprosto jistě věděl, že mu zůstává Bůh. Proto se mu poklonil, padl k zemi a řekl: „Z života své matky jsem vyšel nahý, nahý se tam vrátím. Hospodin dal, Hospodin vzal; jméno Hospodinovo buď požehnáno.“ (Job 1,21)

Jobova žena mlčí. Je ochromena bolestí. Manželovo neštěstí se dotýká rovněž i jí. Ztráta všech dětí jí připadá neskutečná. Ale přestože teď mlčí, drtivý smutek a neřešitelná situace pomalu odkrývají její životní základy.

Satan se znovu setkal s Bohem a Bůh mohl opět vyzdvihnout Jobovu věrnost. Satan však namítl, že Job sám vlastně zůstal v pořádku. Jen se dotknout jeho těla, a pak se uvidí. Bůh souhlasil. Na Joba přišla další rána. Onemocněl, jeho tělo se pokrylo ošklivými bolestivými vředy. Job odešel ze společnosti lidí, usedl na smetišti a střepinou si stíral hnis.

Jobova žena je zoufalá. Všechno je pryč, nemá kam jít, děti jí už nikdo nevrátí, zůstal jí jen Job a ten nyní sedí v popelu a je blízky smrti. Žena se zalyká bolestí. Přemýšlí o svém muži. Co to ten bláhový říkal? „Hospodin dal, Hospodin vzal; jméno Hospodinovo buď požehnáno?“ Nač, nač Boha ještě chválit, oslavovat? Vždyť jen když žehná, tehdy je důvod k chvále. Ale teď? Není za co. Neví, jaké je východisko. Neví, že Bůh na její bolest stačí, že právě nyní jedině On může pomoci, nezná jej jako Boha zázraků. Ví jen, že věřit v něho bylo výhodné, ale to teď je už minulost. Nechápe smysl víry jako důvěrného vztahu za všech okolností. Zaplavuje ji vlna hořkosti a zmocňuje se jí vzdor. Na Joba zaútočila otázkou: „Ještě se držíš své bezúhonnosti?“ (Job 2,9) Bůh měl pro ni smysl, jen když žehnal. Takové bytosti stálo za to oplácet poslušností a dobrotou. Proč být ale bezúhonný ještě teď, když už to nic nepřináší? Vždyť Job byl přece tak vzorný Boží služebník, proč se to muselo stát zrovna jím? Proč je Bůh neochránil? Nedokázala v tu chvíli vidět jiné východisko, než popřít víru v Boha a spáchat sebevraždu. „Zlořeč Bohu a umři,“ to byla druhá a také poslední věta, kterou pronáší ke svému ztrápenému muži. Jak mnoho prozradila právě touto větou. Ne, nebyl to její Bůh, věřila jen v Boha svého muže. Proto ona nezlořečí, ať mu zlořečí Job. Její muž na-programoval rodině víru, on ať vyřeší také definitivní rozchod s Bohem. I za ni, Jobovu ženu.

Aniž tuší, pomáhá satanovi uskutečnit jeho záměr. Po celý život byl pro ni Job oporou. Teď, když sám potřeboval její soucit a povzbuzení, přišla od ní nová rána. Není schopna účasti, není „pomocí, která by při něm byla.“ (1 Moj 2,20)

Job se nezhroutil ani pod touto ranou a žena musela vyslechnout jeho výčitku: „Mluvíš jako nějaká bláhová žena. To máme od Boha přijímat je-

nom dobro, kdežto věci zlé přijímat nebudeme?" [Job 2,10]

Utrpení a neštěstí nemá nikdo rád. Ale ten, kdo prochází těžkostí a zvolí si cestu důvěry ve Všemohoucího, pozná, že i smutkem, křivdou, těžkostmi, dokonce i smrtí drahé osoby může něco získat.

I Jobovi posloužilo utrpení k dobru. „A Hospodin Jobovi žehnal ke konci víc než na začátku.“ [Job 42,12] Ale nad vším hmotným dominuje jeho životní zkušenost — osobní setkání s Bohem. Už se nemusí opírat jen o zkušenosti jiných. Sám přiznává, že některým věcem vůbec nerozuměl. Prožitá zkušenost mu přiblížila Boha natolik, jakoby ho viděl. „Jen z doslechu jsem o tobě slýchal, teď však

jsem tě spatřil vlastním okem.“ [Job 42,5]

Jobova žena mohla prožít tutéž zkušenost — uvidět svého Boha, poznat jej jako osobního Spasitele. Její největší tragédií bylo, že ačkoliv měla tuto možnost, nevyužila ji. S příchodem těžkostí pro ni Bůh přestal existovat.

Prověř si i ty základ své víry. Odpověz si čestně na otázku, proč věříš. Nečekej, až přijde bolestivá zkouška.

Mít víru někoho — znamená klamat sám sebe, že jsem věřící. Věřit vírou druhých — znamená mít teorii, která nepomůže, když je pomoci nejvíce třeba. Věřit kvůli někomu — je zbytečné, protože i víra odchází s osobou.

Sám Pán Ježíš varuje, abychom v těchto věcech nespolehali jeden na druhého ani v manželství. Druhý příchod Pána Ježíše odhalí skutečný základ víry všech členů rodiny. „Právím vám: Té noci budou dva na jednom loži, jeden bude přijat a druhý zanechán.“ [Luk 17,34]

Nereptej jako Jobova žena, když přijde do tvého života zkouška. Počkej trpělivě jako Job a pochopíš, Bůh všechny tvé otázky jednou zodpoví. Pak i svou osobní zkušenost možná vyjádříš podobnými slovy: Slýchal jsem o tobě, Bože, jen z doslechu. Teď však jako bych tě viděl vlastním okem.“ [Job 42,5]

MARIE VINTROVÁ

TĚLO — CHRÁM DUCHA

HOLUBI A KUŘATA *pomohli k objevu*

Před čtyřiceti lety předvedl dr. Schaumann jednomu lékařskému kolegiu větší počet holubů: holubi seděli v kleci, ochabli, někteří z nich jako ochrnutí, další vyhublí. Všichni měli rozčuchané, naježené peří — obraz bída a utrpení.

Přitom se tato zvířata neměla vlastně špatně. Dostávala to „nejjemnější“ krmivo. Byla to potrava, kterou jedí jen lidé: loupaná rýže (tj. rýže zbavená slupek), loupaný hrách a jemná, bílá pšeničná mouka. Holubi se toho mohli nazobát, kolik jen chtěli.

A pak to znělo skutečně neuvěřitelně. Dr. Schaumann shromážděným lékařům prohlásil, že tyto holuby dokáže vyléčit v několika hodinách. Každé zvíře dostane kuličku velikosti hrášku. Je to lék, který se skládá ze slupek rýžových zrn, slupek čerstvých

fazolí a droždí. Někteří holubi byli už tak slabí, že se jim lék musel podávat sondou do volete.

Skutečně, stal se zázrak! Odpoledne už holubi vesele poskakovali a když jim otevřeli klec, lítali i v sále, vrkali a s chutí se pustili do přineseného žrádla.

To, co se zde demonstrovalo na holubech, dokázal už dvacet let předtím objevitel vitamínu B na kuřatech.

Bylo to na vězeňském dvoře v Batávii, dnešní Jakarta, hlavním městě Indonésie. Mezi vězni propukla najednou nevysvětlitelná nákaza. Projevovala se velkou malátností, ochablostí, chřadnutím svalstva na rukách i nohách a různými bolestmi. Nato začal geniální lékař krmit vězeňskou stravou hejno kuřat. A hle, po krátkém čase začala kuřata projevovat tytéž

příznaky nemoci jako vězni. Trpěla stejným nedostatkem důležitých živiných látek jako lidé. Pomoc byla nasnadě: kuřatům přestali dávat stravu podle lidského jídelníčku. Dávali jim jen normální zrní. Za krátký čas po podání tohoto „léku“ se kuřata uzdravila a byla zase v pořádku. Zrní, jak narostlo v přírodě, ničím neupravené! Strava, která pomohla kuřatům, pomohla nakonec i vězňům a postavila je zase na nohy.

Holubi a kuřata tím vlastně ukázali cestu k poznání, že v rýžovém klíčku nebo vůbec v obilném klíčku máme důležitý lék. Mnoho lékařů a odborníků v oblasti výživy se dnes snaží napravovat chyby a nedostatky v dnešní stravě tím, že přidávají k potravě obilné klíčky. Klíčky jsou vynikajícím lékem i pro nervy.

Navíc dnes víme, že v obilné slupce se shromažďují důležité vitamíny B. Takže chléb z bílé mouky dodává prakticky jen uhlohydráty, kdežto celozrnný chléb (Graham, Knäcke a podobně) představuje velký přínos pro naše zdraví. Sem patří i různé kaše z obilovin jako ovesná kaše apod.

Je však třeba radit i k uvážlivosti, protože ne každé obilné zrno se v důsledku chemizace hodí k přímému používání jako potrava. Mám pacienta, který v důsledku své choroby se už přes rok živí převážně celozrnnou stravou. Ale vybírá si zrní nemorené.

Dále bych chtěl podotknout, že i ta tvrdá obilná slupka, která se dlouhou dobu zdála jako zbytečná — balastní, je pro normální tělesnou funkci zdravotně důležitá. Ukazuje se, že tyto zbytkové látky podporují střevní peristaltikum (rytmické smršťování střev), čímž dochází k pravidelnější látkové výměně a k odtransportování jedů ze střev. Nadto se ukazuje, že tyto balastní látky působí příznivě proti ischemické srdeční chorobě.

Z toho vidíme, že Boží rada, aby lidé jedli potravu z obilnin [1 Moj 1,29] neztratila nic na své aktuálnosti.

MUDr. D. BŮHM

BOHATÝ ZDROJ INFORMACÍ

Kdybychom dnes cestovali po biblických zemích a procházeli kolem trosek, které tam zůstaly jako památky po zaniklých městech, mohli bychom pozorovat stovky a někdy i tisíce střepů, úlomků keramických nádob, které používali lidé v biblických dobách. V průběhu patnácti století biblických dějin od Mojžíše do doby apoštola Jana vyrobili hrnčíři jistě každý den stovky nejrůznějších nádob. Děti a hospodyňky je zřejmě stejně rychle rozbíjely a ztrácely, a tak vznikla spousta střepů, které dnes archeologové nalézají. Průměrně početný tým archeologů najde během vykopávek na místě nějakého biblického města každý den průměrně na 10 000 nejrůznějších střepů. Jelikož by stejná skupina musela pracovat tisíc až tisíc pět set dnů, aby úplně odkryla jedno průměrně velké město (žádné město nebylo ještě odkryto úplně), stěží si dokážeme představit, jak obrovské množství střepů by během své práce objevili.

Jak je však možné, že archeologové nacházejí dnes takové množství nejrůznějších úlomků a kousků keramiky? Je to jistě z několika důvodů. Předně, zatímco dnes vaříme, jíme a skladujeme potraviny v nádobách převážně z kovu nebo umělých hmot, staré národy používaly kov velmi málo, zato keramické nádoby jim sloužily téměř ke všemu. Průměrná domácnost mohla běžně vlastnit padesát, sto i více nádob všech typů. Za druhé, vypálená hrnčířská nádoba se velmi snadno rozbila, tak jako kterýkoli kus porcelánu v naší moderní kuchyni. Za třetí, protože nádoby byly vyrobeny z hlíny, což je snadno dostupná surovina, a protože pracovní síla byla levná, nebylo žádným problémem opatřit si vždy nové nádoby. Střepy dávali dě-

tem na hraní, používali je jako závaží, psací materiál pro drobné vzkazy a poznámky nebo je jednoduše vyhodili na smetiště. Za čtvrté, střepy jsou skutečně nezníčitelné. Starověcí hrnčíři používali techniku vypalování, která změnila hlínu v kámen, takže dnešnímu pozorovateli se může nádoba stará několik tisíc let jevit stejně jako nádoba vyrobená před několika málo lety. Pokud už dříve někdo střepy nevysbíral a nepoužil jako plnivo při výrobě cihel nebo jiné keramiky (což se nedělo často), zůstaly všechny střepy starověkých nádob zachovány dodnes a čekají, až je objeví pozorné oko archeologa.

Uvedené skutečnosti vysvětlují, proč archeologové nalézají takové množství střepů a úlomků keramiky, nevysvětlují však jejich význam. Ačkoli se díky svému velkému množství nezdají být tak cenným materiálem jako třeba socha nebo nápisy, přesto mají pro odborníky velký význam, a to ze dvou důvodů: 1. naznačují, o jakou kulturu se jedná a 2. pomáhají k chronologické orientaci. Všechny výrobky jsou odrazem vyspělosti určité kultury a jsou specifické pro každou dobu. Odborník to dokáže rozpoznat, a proto mají pro něj i střepy cenu a význam.

Například hrnčířské nádoby v určitých dobách a v určitých oblastech byly velmi dekorativní. To naznačuje, že společnost, která je vyráběla, dobře prosperovala a její členové mohli volný čas věnovat výtvarnému umění. Hrubá, primitivní keramika na druhé straně naznačuje, že její výrobci neměli zájem si život nějak zpříjemňovat, zřejmě byli chudí a museli usilovat o holé živobytí.

Jistě na tom však byli málokdy všichni lidé stejně v určité době. Avšak keramika také svědčí o rozdílném po-

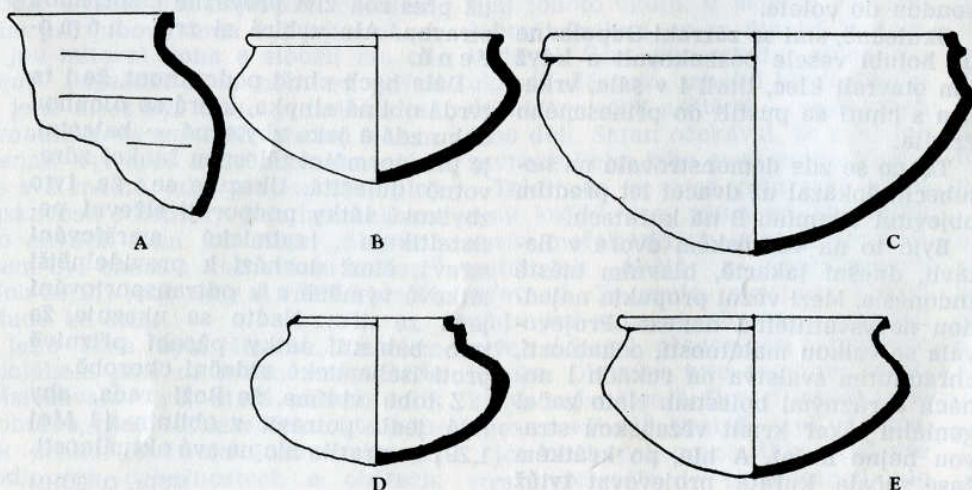
stavení jednotlivců ve stejné době a na témže místě. Ze statistického průměru se dá vyvodit základní linie a tendence dané kultury. Tak například z poměru ozdobných a neozdobných nádob nebo z poměru hrubě udělaných a důkladně opracovaných nádob se dá usuzovat na poměr bohatých a chudých v dané době, na poměr lidí, kteří mají volný čas a těch, kdo ho nemají. Takovému studiu napomáhá právě to obrovské množství nalezených střepů. Čím je větší množství studovaných vzorků, tím přesnější může být také vyslovený závěr.

Střepy nám nepomáhají jen k posouzení vyspělosti určité kultury, ale slouží také jako pomůcky k jejímu chronologickému zařazení. Protože keramiku vyrábějí lidé, postupem času se mění. Člověk, který se vyzná v keramice, dokáže přesně určit její stáří, podobně jako odborník na automobily pozná, kdy které auto bylo vyrobeno. Keramika se však ve starověku neměnila tak často jako dnešní automobily. Proto mohou archeologové určit stáří keramiky na století nebo na půl století, nikoli na roky nebo desetiletí, jak je to možné u aut.

Archeologové nalézají jen výjimečně celé, neporušené nádoby, keramika je velmi křehká. Většinou odborníci musejí určovat stáří keramiky podle drobných úlomků a střepů. Jak řeší tento problém a podle čeho zařazují keramiku do určitých časových období?

Nádoby vyrobené na hrnčířském kruhu jsou vždy kulaté. Kruh navíc hrnčířům umožnil vyrábět velmi rychle nádoby téměř shodného tvaru. Dokonce i nádoby vyráběné bez pomoci hrnčířského kruhu se obvykle tvarově podobají. Odborník na automobily dokáže určit značku a stáří vozu dokonce pohledem na jedinou součástku. Podobně dokáže odborník na keramiku často z jediného úlomku poznat, o jakou nádobu šlo a z jaké doby pochází, protože dokáže rozlišit určité význačné rysy. Takových poznávacích rysů není mnoho a protože nádoby byly většinou kruhové, jednotlivé značky se po obvodu opakovaly.

Stejně jako v případě aut se dá z některých částí poznat více než z jiných. Pro datování jsou nejužitečněj-

◀ Hrnce na vaření ze střední doby bronzové (B) a z doby železné (C až E).

Misky ze střední doby bronzové (B), z pozdější části tohoto období (C), z pozdní doby bronzové (D) a ze závěru tohoto období (E). ▶

ší střepey z okraje nebo hubičky nádoby. Na druhé místo patří dno, ucho (pokud ho nádoba má) a každá část s ozdobami. Nejméně lze poznat ze střepey, které tvořily boky nádoby, nejsou-li na nich žádné ozdoby nebo značky.

Nejvíce informací skýtají střepey z hrdla nádoby. U nádob vyrobených na kruhu bývá otvor obvykle kruhový. Ze zakřivení i malého úlomku se dá odvodit průměr hrdla nádoby. Dále se odborník snaží určit „polohu“ střepey v původní nádobě. Jestliže se mu to podaří, může říct, zda se jedná o nádobu otevřenou (hrdlo je širší než dno) nebo o nádobu zavřenou (hrdlo je užší než dno). Z tloušťky stěny se dá usuzovat, zda se jedná o nádobu malou nebo velkou.

Ze způsobu zpracování se dá také často rozpoznat, k jakému účelu byla nádoba určena. Například hrnce určené k vaření na otevřeném ohni jsou obvykle z hrubé a velmi porézní hlíny, která obsahuje poměrně velké množství písku. Nádoba z takového materiálu se střídáním teplot rozpíná a smršťuje, aniž by praskla. Mísy na tekutá jídla hrnčíři obvykle pokryli tenkou vrstvou tekuté hlíny a po usušení vyleštili, až vznikla tvrdá a nepropustná vrstva. Mísa pak lépe uchovávala tekutiny a dala se snadněji čistit.

Chceme-li určit stáří nádoby, musíme poznat její původní tvar a způsob zpracování. Keramika se ve starověku postupně měnila a odborníci vědí, jak vypadala v jednotlivých obdobích, a proto dokáží i z velmi malého úlomku určit, ze které doby nádoba pochází.

Představme si, že jsme našli úlomek nějaké nádoby (obr. 1A). Okem odborníka rozpoznáme, že střepe pochází z horního okraje nádoby z části pod okrajem. Ze zakřivení vypočítáme, že hrdlo mělo průměr asi 30 cm. Jestliže střepe otočíme do takové polo-

hy, jakou původně v nádobě měl, zjistíme, že má zhruba tvar písmene „S“ a že se nádoba ke dnu zužovala. Z tvaru nádoby a ze skvrn po kouři okamžitě poznáme, že jde o část nádoby, která sloužila k vaření. O správnosti vysloveného závěru svědčí také to, že úlomek nemá žádné ozdoby — ani maltu, ani vylisovaný vzor, ani hladký povrch. Ve starověku se hrnce na vaření kladly většinou přímo na žhavé uhlí v ohništi, proto tyto hrnce neměly rovné, ale zaoblené dno. Můžeme se důvodně domnívat, že také náš úlomek pochází z hrnce obdobného tvaru. Na základě velikosti hrdla a předpokládaného tvaru si můžeme snadno představit přibližnou velikost celé nádoby.

Keramika se postupně měnila, nedocházelo však k náhlým a převratným změnám. Hospodyňky měly ustálenou představu o tvaru nádob pro určité použití a ztěžší by koupily nádobu, která by těmto představám neodpovídala. Změny byly tedy drobné a pomalé. Proto můžeme i náš rekonstruovaný hrnce zařadit do vývojové řady tak, že najdeme co nejpodobnější nádoby jak tvarem, tak i způsobem zpracování.

Nemusíme brát vůbec v úvahu mladší dobu bronzovou (doba Abrahama), protože z této doby neznáme žádné podobné hrnce. Známe nádoby ze střední doby bronzové (doba pobytu Izraelců v Egyptě), velmi se podobají tvarem našemu střepe (obr. 2B). Porovnejme však náš úlomek s nádobami pozdějšími. V rané době železné (doba Soudců a jednotného království), měly hrnce na vaření typický prožlábnutý okraj směřující vzhůru (obr. 2C). Nádoby z dalšího období doby železné (doba rozděleného království) mají také svůj typický tvar (obr. 1D).

Když si pozorně prohlédneme typické obroučky hrnců na vaření z jednotlivých dob, zjistíme, že náš úlomek

má některé znaky pozdní doby bronzové a některé znaky počátku doby železné. Protože vývoj tvaru postupoval velmi pomalu, můžeme usuzovat, že náš úlomek pochází z nádoby, která byla vyrobena na rozhraní doby bronzové a železné. Tedy někdy v období Soudců. Hrnce na vaření lze datovat jen všeobecně v časovém rozmezí dvou až tří století.

Jiné druhy keramiky se vyvíjely mnohem rychleji, a proto je odborníci mohou zařazovat mnohem přesněji. Představme si, že jsme našli další úlomek (obr. 2A). Když jej pootočíme do správné polohy, zjistíme, že se podstatně liší od keramiky používané k vaření. Má jednotně bílou barvu a je mnohem propracovanější. Postřehneme, že nemá žádné ozdoby, kromě lehce zbarveného okraje, tmavšího než zbytek nádoby. Hrdlo je rovné, ale ve spodní části úlomku je patrný žlábek.

Ze zakřivení úlomku odvodíme, že hrdlo mělo průměr asi 15 cm. Z tvaru úlomku poznáme, že dno bylo užší než hrdlo. Snadno poznáme, že se jedná o misku, jaké byly typické pro pozdní dobu bronzovou. Proto také můžeme dokreslit její pravděpodobný tvar. Nyní si můžeme udělat malý přehled. Ve střední době bronzové měly misky ve stěně hluboký žlábek a rovné dno (obr. 2B). Později se boční žlábek zmenšil, ale z rovného dna se stala téměř nožka (obr. 2C). Misky z pozdní doby bronzové (obr. 2D) — z doby Exodu — jsou robustnější a méně propracované než z předcházejícího období. V dalším období — v době Soudců — hrnčíři vyráběli ještě méně propracované misky (obr. 2E). Jsou to jen ubozí potomci elegantních předků. Hrubý úlomek, který máme v ruce, naznačuje, že miska byla vyrobena až ke konci doby bronzové. Není však zpracován tak hrubě a neodborně jako poslední příklad (obr. 2E).

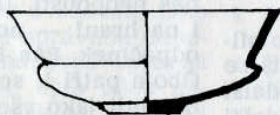
V případě druhého úlomku jsme se seznámili s typem keramiky, která se vyvíjela poměrně rychle. Přesto však můžeme její stáří určit s přesností na celé století.

Podle čeho však archeologové datují přesněji své nálezy? V každém období existovalo několik druhů nádob. Každý druh keramiky se vyvíjel různě rychle do různé míry. Archeolog získá z jedné vrstvy mnoho úlomků z mnoha nádob. Některé by podle tvaru a zpracování zařadil spíše na začátek a jiné na konec studovaného období. Archeolog musí roztrždit a zařadit všechno, co najde, a pak teprve může vyslovit závěr, ze které doby příslušná vrstva pochází. Má-li k dispozici větší množství materiálu, může určit čas s přesností až jedné generace.

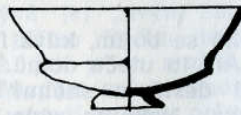
L. HERR

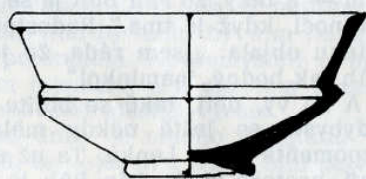
A

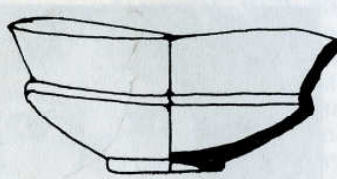
B

C

D

E

Základ naší společnosti a blahostatu závisí ve velké míře na zdravé rutině. Chceme se zabývat tematem, které se týká vztahu matky, resp. rodiče k prvňáčkovi a dalsimu dítěti a vztahu sourozence mezi sebou. Nejvíce vyniká vztah jedináčka k jeho novému sourozcenci.

Dnes mladá maminka jsou dosti přirozené a ještě mají mnoho vcelkem psychologických znalostí. Když se např. začíná hlásit druhé dítě, oznámí to bez problémů svému prvorozenému. Snází se citlivě připravit dosavadního „jedináčka“ na tuto událost. Přesto všechno se přitom monou přinodit různé menší či větší „úrazy“, které monou zasáhnout nevhodně. Dnes chceme hovořit o tom, jak bychom tomu mohli zabránit.

Představte si takového šťastného jedináčka, který byl doposud středem pozornosti, jak může být zasažen nevhodně podanou informací o tom, že bude mít sestřičku nebo bratříčka. Vždyt malé dítě obvykle necítí potřebu mít sourozence. Musíme tedy s informací vyčkat na vhodnou příležitost. Taková se například naskytne, když má někdy dítě dlouhou chvíli, protože je samo a nikde není žádný kamarád nebo když venku prší, není tedy možno jít ven, dítě je proto zase samo, a vzpomene si: „Maminko, Miša od vedle si pořád hraje se svým bratrem. Proč já nemám bratříčka?“

Správná příprava je samozřejmě velmi důležitá, ale jde také o atmosféru, ve které se vše odehrává. Jestliže se např. o rodinném přírůstku hovoří příliš nadšeně, může se dítě stát vůči budoucím událostem nedůvěřivě, protože tuší konkurenta a cítí, že zřejmě dojde k jeho „sestazení“. Dítě může být mnohem žárlivější, než si myslíme.

Smysl celé přípravy záleží

JEDINÁČEK A JHO NOVÝ SOUROZENEC

v tom, abychom vytvořili pro prvorozeného v rodině takovou atmosféru, aby se na sourozence těšil a byl mu už dopředu pokud možno sympaticky nakloněn. Jde však nejen o to, že se mu má narodit kamarád a spoluhráč pro různé hry, nýbrž také o to, aby náš potomek pochopil, že půjde o bezmocnou malou bytost, které je potřeba pomáhat a chránit ji. I hodné malému capartovi můžeme vyličít, v čem už on sám může pomáhat, čím může svému malému sourozcenci prospět. Děti rády pomáhají. Potřebují prostě cítit, že jsou také k něčemu užitečné. A záleží na nás — rodičích — abychom vhodně touto touhu podpořili a nechali dítě rozvinout v mezích, které jsou možné. To nakonec obvykle způsobí, že se žárlivost vůči malému sourozcenci vůbec neprojeví.

Další oblast, ve které může dojít ke střetům, se týká „vlastnických práv“ malého člověka. Mnohé věci, které si dítě zamilovalo — jako např. hračky a různé předměty denní i noční potřeby — musí často dítě předat „tomu druhému“. Také zde je možno postupovat s určitou psychologickou dovedností. Například, když jde o dětskou postýlku. Dítě na ni visí, má ji prostě rádo a bude se jí velmi těžko vzdávat. Proto dlouho předtím, než přijde nový přírůstek a aniž bychom se na něj odvolávali, koupíme dítěti novou postýlku. Vložíme mu, že z té staré už vlastně vyrostlo, a tak má teď krásnou, novou. Dopřejeme mu dostatek času, aby si na novou postel skutečně zvyklo. A když se pak narodí nové dítě, zeptáme se ho jen tak mezi řečí: „Co myslíš, Lukášku,

kde bude to naše miminko spát?“ Jestliže vše probíhalo v pěkné rodinné atmosféře plné lásky, můžeme věřit tomu, že Lukášek nadšeně navrhne svou starou postýlku a s uspokojením ji věnuje svému malému bratříčkovi, naprosto bez problémů a nucení.

Existuje samozřejmě mnohem více takových vhodných řešení ve vztahu naše první dítě — my a další miminko. Ještě dnes si například vzpomínám, jak jsem byla hrdá a šťastná, když mně jako malé holčičce rodiče oznámili, že mohu vybrat jméno své právě narozené sestřičce. Vzpomínám si ještě, že v zavinovačce ležel můj dar — celý poklad, který jsem pro ni připravila — tabulka čokolády. Snad to, že jsem vybrala své sestře jméno, byl částečně důvod, proč mi má sestra po celý život obzvlášť ležela na srdci a nikdy jsem vztah k ní neprožívala jako vztah rivalů.

Dnes jsou lidé hmotně lépe zajištěni a situace se řeší jinak. Když můj sedmiletý vnouček obdržel sestřičku, zavolaal mi a chvějícím se hláskem plným radostí mi zvěstoval: „Babičko, babičko, miminko je tady a já jsem dostal nové kolo.“

Příchod druhého dítěte je pro to první vždy důležitým, ba rozhodujícím zážitkem. Je to vůbec pro celou rodinu zatěžkávací zkouška. Ale pro toho malého člověčka to může znamenat úplné trauma, silný duševní otřes. Avšak správnou přípravou je možno nežádoucím projevům zabránit. Žijeme-li v dobré atmosféře, jednáme-li v pravé lásce a snažíme-li se o správné vztahy, jak nám to radí Písmo, je každé zdlouhání výchovného problému nejen novou etapou, kterou jsme překonali, ale především utužením pěkných vztahů mezi jednotlivými členy rodiny a dalším zdrojem radosti a požehnání.

F. G.

Už třikrát posílala maminka Lenku, aby šla spát, ale Lence se moc nechtělo. Maminku nakonec přešla trpělivost a Lenka poznala, že už teď nepomůže žádná výmluva. Neměla koneckonců nic proti spaní. Vždyt už byla tak unavena, že po večeri na židli usínala. Šla by spát, jenže — ona se bála tmy. Doma nechávala maminka dveře jejího pokojíku otevřené a v předstínané malé světélko. Ale teď u tetičky Hany, kam přijeli na prázdniny, nebylo žádné noční světlo.

Lenka šla pomalu do postýlky. Maminka už na ni čekala. Před chvílí si Lenka umyla obličej i ruce, vyčistila zoubky a oblékla noční košilku. A teď se najednou dala do pláče. „Copak je ti, Lenko?“ ptala se maminka, „bolí tě něco?“ — „Já nemám ráda tmu,“ vykřikla. „Já se bojím, maminko! Prosím tě, nech mi zde dnes rozsvíceno!“

Maminka se na chvíli zamyslela a pak se zeptala: „Bojíš se, Lenko, také slunečního světla?“ Lenka se na ni udiveně podívala: „Kdepak, to ne.“ — „A bojíš se, když fouká vítr?“ ptala se maminka dál. „Ne — vlastně

BOJÍŠ SE TMY?

trochu se bojím, když fouká moc silně. Ale to uteču domů.“ — „Bojíš se snad deště a sněhu?“ zněla další otázka. „Nebojím, ráda běhám v dešti a ještě radši si hraju ve sněhu, stavím sněhuláky.“ — „No, tak vidíš. Tohle všechno se ti líbí. A kdo myslíš,

že udělal slunce, vítr, déšť a sníh?“ — „To vím, to přece stvořil Pán Bůh, když dělal svět a s ním slunce, měsíc a hvězdy. Když svítí slunce, je den a ve dne se nebojím. Ale když je noc, je tma a tu ráda nemám.“ — „Tak pozor, Lenko.“ Maminka si sedla na postýlku a přitulila Lenku k sobě: „Když Pán Bůh udělal den a celý den je s námi, udělal i noc a ani v noci nás neopouští. Dal nám den na práci i na hraní — noc zase pro spaní a odpočinek. Pán Bůh udělal den i noc. Oboje patří k sobě a je to dobré pro nás lidi jako všechno, co pro nás udělal.“

Lenka trochu potřásla hlavičkou: „Na to jsem ještě nemyslela, že Pán Bůh udělal i noc a tmu. Ale teď to vím — a taky, že Pán Bůh je se mnou i v noci, když je tma.“ Radostně maminku objala: „Jsem ráda, že je Pán Bůh tak hodný, maminko!“

A co vy, děti, také se bojíte tmy? Kdybyste se ještě někdy měly bát, vzpomeňte si na Lenku. Ta už se nebojí, protože ví, že Pán Bůh je vedle ní i když je tma.

G. A. P.

Kdo je

KRISTUS?

Evangelista Matouš píše v kap. 22, 41-44, že když se farizeové sešli, zeptal se jich Ježíš: „Co si myslíte o Mesiášovi? Čí je syn?“ Odpověděli mu: „Davidův.“ Řekl jim: „Jak to tedy, že ho David v Duchu svatém nazývá Pánem, když praví: „Řekl Hospodin mému Pánu: Usedni po mé pravici, dokud ti nepoložím nepřátele pod nohy.“

Ježíš položil farizeům otázku. V předchozím líčení se vypravuje o tom, jak farizeové a zákoníci kladou Ježíšovi jednu otázku za druhou. Svými teologickými otázkami ho chtějí přivést do úzkých a nakonec k pádu. A nyní jim položil otázku Ježíš. K žádné rozmluvě však nedošlo. Jeho otázka byla tak závažná, že mu nebyli s to odpovědět ani slovo a netroufali se více vyptávat. Bylo to jako v šachové hře, když jediným tahem dostaneme mat.

Jaký to byl tah? Jak zněla jeho otázka? „Co si myslíte o Mesiášovi? Čí je syn?“ Ježíš se tedy protivníků tákal: „Máte jasno o Kristu?“ Kristus znamená Mesiáš, Pomazaný, přicházející izraelský král. A Ježíš je ten Pomazaný. Ale ještě to není lidem zjevné. Zcela nepřímě se proto ptá: Jak se vlastně díváte na toho Krista? Co si o něm myslíte, odkud pochází? Kdo je?

Je to vlastně dogmatická otázka. Snad jsme poněkud udiveni, že Ježíš kladl takovou otázku. „Kdo vlastně je ten, o němž se domníváme, že je Kristus?“ Podle způsobu, jakým otázku položil, cítíme, že je to rozhodující otázka, na které všechno záleží. Kdo je Ježíš Kristus? Klameme svět a sami sebe, jestliže se této otázce vyhýbáme. Vždyť vlastně všechny životní otázky se paprskovitě sbíhají do této jediné: „Co si myslíte o Mesiášovi?“ Ježíš tuto otázku blíže upřesnil, když dodal: „Čí je syn?“ Tedy: Odkud pochází Kristus? Kdo za ním stojí? Židé odpověděli bez váhání: „Davidův“. Odpověděli hrdě a bez uvažování jako školní dítě, které zná správnou odpověď. Ačkoli je tato odpověď správná a Ježíš ji nevyvracel, bylo něco nedobrého ve způsobu, jakým farizeové odpověděli. Svou dobrou, hrdou odpověď se uklidnili a uspokojili. Tím jako by řekli: „My víme, co světu pomůžeme. Víme, že náš národ má dát světu zachránce.“ Ale pak už nepřemýšleli dál, kdo by mohl být tím Davidovým potomkem. Nepřemýšleli o hlubokém tajemství a o skrytém pozadí, z něhož měl Mesiáš vyrůst.

Také dnes je mnoho křesťanů (a možná, že ne jeden z nás k nim patří), kteří na otázku: Kdo je ten zachránce? radostně a správně odpoví: Ježíš

Kristus! Ale s tím se pak spokojí. Co to však znamená, odkud přichází a jak mu máme rozumět, o tom už dále nepřemýšlejí. Snad říkají: Ježíš je velký a šlechetný člověk, který disponoval tajuplnými silami jako nikdo jiný. Je to hluboký myslitel, vysoký idealista, mocný vůdce. Ačkoli to všechno můžeme o něm říci, víme, že tyto odpovědi naprosto nestačí. Vždyť vlastně nemluví o tom, kým pro nás Kristus je. Tyto odpovědi jsou dokonce nebezpečné, neboť zakrývají skutečnou pravdu — kým vlastně je Ježíš Kristus. Stavějí ho sice do řady velikých, geniálních lidí, ale pak se nevyhne otázce, zda je skutečně ten jediný, který nás může zachránit. Nemohou být v této řadě i jiní pomocníci a zachránci? Proč právě Ježíš? Proč ne Buddha, Mohamed nebo jiný slavný myslitel či zakladatel náboženství?

Proto se ani Ježíš nespokojil s odpovědí farizeů. Poukázal na 110. žalm. Vždyť v tomto žalmu mluví sám David o budoucím zachránci, který vzejde z královského rodu. Dívá se na něj nejen jako na velkého člověka, na hrdinu, který se jednou narodí. Vzhlíží k němu, jak můžeme vzhlížet jen k Bohu. Nazývá jej „svým Pánem“. Jmenuje jej přímo Božím jménem. A ptáme-li se, jak je to možné, jak může David nazývat svým Pánem toho, který se narodí z jeho pokolení, odpovídá nám žalm také. Je to sám Bůh, který ho takto jmenuje. Bůh dává Zachránce z domu Davidova své jméno. „Výrok Hospodinův mému Pánu: Zasedni po mé pravici, já ti položím tvé nepřátele za podnoží k nohám.“ (Ž 110,1) Znamená to, že Bůh mu dává svou moc. V této moci zřídí svou vládu mezi národy. Bůh vkládá žezlo moci, znamená své vlády, do domu Davidova. Tam se ten zaslíbený stane pánem, králem Izraele a všech národů. Bůh takto vystoupil sám ze

sebe, vzal na sebe podobu, nezůstal sám, stává vedle sebe svého Syna. A jemu předává svou vlastní moc a správu. Nyní je tento přepověděný zároveň Syn Boží, ale i potomek z domu Davidova, tedy člověk narozený mezi Židy. Ježíš se táže a vede Židy k přemýšlení: Jestliže tedy David nazývá Mesiáše Pánem, jak může být jeho synem? Na to mi musíte odpovědět, neboť teprve tehdy jste pochopili, kdo je Kristus, váš Zachránce.

Na tuto otázku Židé mlčeli, protože nevěděli, co by odpověděli. V jejich představách byl Zachránce národní hrdina, který jim navrátí svobodu a znovu zřídí starou Davidovu říši. Teď ale museli přiznat, že dokonce David, velký král, klesá do prachu před tím, který má přijít, že tedy nejde o národního hrdinu, že Zachránce bude zcela jiný, ačkoli pochází z pokolení Davidova. Jak tomu rozumět?

Tato otázka leží i dnes před námi a v ní se nám proklamuje celé Kristovo tajemství. Přichází k nám celé evangelium. On, Davidův syn, je zároveň věčný Syn věčného Otce. Ježíš nebyl napřed člověkem jako my, aby se pak nad ním Bůh smíloval a dal mu moc. On je a byl napřed Syn Boží, vždyť David ho musel nazvat svým Pánem. Teprve potom se stává Davidovým synem podle zaslíbení. Jako Davidův syn sestoupil do nehlubších propastí života, aby i zde projevil Boží moc. Takový je Ježíš. Když visel jako umírající na kříži, Židé se mu posmívali, ať zachrání sám sebe, je-li Mesiáš! A když nemůže pomoci sám sobě, jak tedy může pomoci nám? Nepomohl sám sobě, ale tím právě pomohl nám. Může nám pomoci v každé životní nouzi, protože do ní vstoupil. Proto není na světě žádné břemeno, jež by on nenesl, žádný hřích, nad kterým by nezvítězil, žádná starost, o níž by nevěděl. Proto není hlubší propast, do které bychom mohli upadnout, v níž bychom nemohli vědět, že Ježíš tam kvůli nám byl, vydobyl vítězství a přinesl řešení. Proč bychom se tedy ještě měli bát?

Tento Ježíš Kristus, pocházející shůry, je Pánem a stal se i naším bratrem, aby našemu životu daroval Boží moc. Jen ten, kdo ho takto poznal, a v tom smyslu ho nazývá Pánem a přiznává se k němu, nemusí se bát smrti a být jejím zajatcem jako všichni, kdo nevědí, kdo je Davidův syn. Všimněme si Ježíšova zdůvodnění, že David ho v „Duchu“ nazývá svým Pánem. Je tu míněn Boží Duch. Jedině v tomto Duchu může každému vzejít světlo o tom, kdo je Ježíš. Prosme o toho Ducha! Toto osvětlení Božím Duchem, který nám odkryje tajemství kříže a vzkříšení, ponížení i vyvýšení (Sk 2,33; Fil 2,9) je to, co potřebujeme přijmout jako dar. Pak budeme bezpečni, protože jeho jméno je přepevným hradem, do něhož se můžeme uchýlit v každé nouzi, zdrojem veškeré pomoci i odpovědí, která uspokojí všechny otázky.

J. MARCOLLA

KAŽDÝ AŽ SLOUŽÍ DRUHÝM TÍM DAREM MILOSTI, KTERÝ PŘIJAL

[1 Petr 4,10]

Bylo — nebylo. Jednou se prý sešla nějaká zvířata, aby založila školu. Chtěla si zdokonalit své schopnosti. V učebním plánu bylo plavání, běh, šplh a létání.

Kachna, která velmi dobře plave, se cítila slabá v ostatních oborech, proto se rozhodla studovat šplh, běh a létání.

Zajíc se tak namáhal, aby se naučil plavat, že mu začínal rychlý běh dělat potíže.

Veverka, která měla zpočátku ze šplhu jedničku, dostala později dostatečnou, protože její učitelé vynaložili všechnen čas k tomu, aby ji naučili létat.

Orel dostal dokonce důtku. Přestal mít zájem o další obory. Vylétl si jednoduše na vrchol vysokého stromu a rezignoval. Přestože jeho učitel šplhání si s ním dal velkou práci, orlovi to nešlo.

Podobenství ukazuje zcela názorně, jak to často bývá v životě lidí. Každý

z nás máme od Pána dary a schopnosti. Ovšem, každý je máme jiné. Mnohý z nás by se chtěl uplatnit v různých oborech, a přitom zapomíná na svůj dar, v kterém by mohl vyniknout. Pak je zklamán a zmalomyslněn. Nemusí nás trápit, jestliže někdo jiný dokáže víc než my. Uplatňujme ty hříbny, které máme a nedělejme si starosti s tím, co nemáme.

Zůstaňme ještě při našem podobenství: Kdo je, obrazně řečeno, třeba „kachnou“, tak ať se uplatňuje v plavání, to mu přece jde. Nemusí si z toho nic dělat, když se v běhu jenom „kolébá“. Ať plave, jak nejlépe umí. Naproti tomu, když je někdo „orlem“, ať nečeká od druhých, že budou létat jako on.

Každý se projevuje jinak, protože má jiné dary. Budeme-li tuto skutečnost brát více v úvahu, budeme sami vyrovnanější a lépe se shodneme také s druhými lidmi.

K. Šp.

LIST PRE TEBA

Milý priateľ,

ako sa máš? Chcem Ti jednoducho napísať, aby som Ti povedal, ako Ťa milujem a ako veľmi sa o Teba starám.

Včera som pozoroval, ako si sa rozprával so svojimi priateľmi. A celý deň som na to čakal, že si aj so mnou pohovoríš.

Keď sa zvečerievalo, dal som Ti západ slnka plný lesku a krásy, aby som Ťa potešil a jemný vánok, aby som Ťa občerstvil. A ja som čakal, čakal, — ale Ty si neprišiel. Áno, to ma bolelo. Predsa Ťa však stále milujem, lebo som Tvoj priateľ.

Potom som Ťa strážil, až si zaspal. Predtým som Ti ešte poslal na Tvoju podušku svetelný lúč. A znovu som čakal... Chcel som sa tak rád skloniť k Tebe, aby som sa s Tebou porozprával, aby som sa Ti daroval.

Dnes si neskoro vstával a rýchlo si sa pobral k svojej práci. Moje slzy si nevidel. Ale aj Ty mi pripadáš dnes tak smutný, tak sám. To ma bolí, lebo Ťa chápem, ako vieš. Moji priatelia ma tiež často opúšťali a zranili. Ale ja Ťa milujem.

Ako veľmi by som si priaľ, aby si ma počul. Chcem Ti povedať, že Ťa milujem krásou neba, chcel by som Ti to ukázať v nádhere kvetov. Chcel by som ti to šepkať listami, ktoré šustia na stromoch. Chcem Ti to privolať v horskej bystrine a spievať Ti piesňami vtákov. Chcel by som Ťa zahaliť do tepla slnečného svetla, chcel by som pre Teba naplniť vdúch vôňou.

Moja láska pre Teba je hlbšia ako more, obľahlejšia ako všetko, čo si len môžeš domyslieť.

To som Ti chcel povedať. Máš to vidieť, ako chcem s Tebou hovoriť, s Tebou chodiť každý deň. Veď my by sme mohli spolu tráviť celú večnosť.

V láske JEŽIŠ

PTAČÍ ZPĚV

Vždy, když se dostanu do přírody a mám možnost spát pod stánem, poslouchám ptačí zpěv. Je zajímavé všimnout si rozdílu mezi jejich ranní a večerní písní. Obě jsou krásné, ale já mám raději tu ranní.

Večerní začíná mohutným sborem všech ptačích hlasů. Zpočátku zpívají všichni. Pak ale postupně jeden za druhým ochabují. Po několika minutách mohutný chór přechází v kvintet, kvartet, trio, duet. Končí sólem, ale i to nakonec umlká. A pak je ticho. Celkový dojem na posluchače? Padá na něj stín strachu a možná i trochu beznaděje. Snad strach, zda se dočká nového rána a uvidí ještě východ slunce.

A ta ranní písnička? Začíná už před východem slunce. Je pravým opakem večerní skladby. Nejdříve uslyšíte hlas jednoho zpěváčka, toho největšího optimisty, který se už nemůže dočkat rána. K němu se pak přidávají další, až nakonec zpívá celá příroda. S radostí a nedočkavostí očekává první paprsky slunce. Z posluchače padá stín, který zůstal z předcházejícího večera.

V žalmu 96 je pro nás zachycena následující výzva: „Zpívejte Hospodinu píseň novou, zpívej Hospodinu celá země!“ Výraz „celá země“ zahrnuje také mne a tebe. Nejen ptáci, ale i ty a já máme zpívat. Jakou píseň zpíváme? Ranní či večerní? Co vidí lidé v našem životě? Strach? Beznaděj? Nebo nedočkavost, s níž očekáváme „východ slunce“, jímž je pro nás návrat Ježíše Krista na naši Zemi?

V jiném žalmu čteme: „Dobré jest oslavovat Hospodina...“ Oslavujme jej. Nejen slovy, ale i životem. To bude ta nová píseň, zvěstující příchod nového dne, dne bez konce.

V. FÜRST ml.

šťěstí

Šťěstí — krátké dvojslabičné slovíčko — a kolik se za ně schová věcí, představ, ideálů, nedostižných cílů, snů i obyčejných přání! Jen zkuste chvíli přemýšlet o šťastí. Chuť těch, kdo vzali do rukou tužku a papír, aby zaznamenali své představy o šťastí, jenom vítám. Mám však dojem, že i kdybychom společnými silami přehledně a velmi pečlivě zapsali do dlouhého sloupce všechny představy o šťastí, nenapsali bychom stejně to nejdůležitější, co skutečně šťastí je.

Někdo možná namítne, že šťastí je pojem velmi relativní. S tím souhlasím. Nebude asi možné najít zobecnující definici šťastí. Vždyť definice a poučky jsou především vyjadřovací prostředkem vědy. Přece se však pokusme i bez přesného vymezení pojmu šťastí odhalit šťastí samotné.

Ríká se, že věřící člověk stráví mnoho času přemýšlením o pramálo praktických věcech. Nad některými problémy věřících mnozí přinejlepším nechápavě pokývují hlavami.

Možná by stálo za to ujasnit si představu dalšího pojmu — věřící člověk. V mých představách o věřícím člověku není jaksí místo pro někoho, kdo se spokojí se křtinami v kostele a vykrope hrotem. To je trochu málo. (Vidíte, teď mě napadá, že i pojem věřící člověk je jen relativní.)

Jsem přesvědčen, že skutečně věřící člověk přemýšlí, mluví, diskutuje o věcech, které na první pohled s obyčejnými problémy života nemají nic společného. Jistě, i on sem tam stojí frontu na banány. Možná, že také hlasitě přizvukuje nesouvislým nadávkám rozčileného pána na zastávce tramvaje. Nebýt opožděné tramvaje, už i on mohl být dávno doma. Zdá se však, že věřící člověk si dělá těžkou hlavu i z věcí, které lidem připadají k smíchu.

Už je to hezká řádka měsíců, co se v našich kinech promítal film *Láska z pasáže*. Mnohé diváky předfilm za-

ujal více než hlavní film. Byl docela krátký, černobílý. Autoři se pokoušeli řešit problém promiskuity mládeže. Ve filmu zazněla několikrát velmi důležitá otázka, položená anonymním reportérem. „Prosím vás, pro co vlastně žijete?“ Pán s mikrofonom se takto zeptal čtyř, pěti lidí na rušném Václavském náměstí v Praze. Jaké byly odpovědi?

Uvádím jen dvě. Další tři se zdráhám v mém povídání o šťastí citovat. — „No, takový pěkně orosený pivo. No a co, co ještě? To je otázka. Nějakou ženskou, že jo?“ — „Prosím vás, vy se mě ptáte stejně jako babička, když jsem šla k prvnímu příjímání.“

Kino při odpovědích burácelo smíchy a ukázalo se, že se lidé výborně baví. A to je to, co mne nejvíc zaráží. Mně otázka po smyslu života nepřipadá vůbec směšná. Z uvedených odpovědí je mi spíše trochu smutno.

Teď mi dovoluňte připomenout otázku, kterou jste si už stejně určitě sami sobě položili. Co je to šťastí?

Nezdá se vám, že touha po šťastí s hledáním smyslu života spolu souvisí? Jistě, je možné za šťastí dosadit představu nebo — dejme tomu — realitu oroseného půllitru s právě natočeným pivem. Je také určitě možné vidět šťastí ve vášnivě prožité noci s dívkou svých snů, ale... Není to trochu málo? Vidíte, a v tom tkví „podivinství“ věřícího člověka. Uvedené představy o šťastí — nebo, chcete-li, smyslu života — jsou mu příliš málo. Ostatně, on to nemusí být zrovna vždycky věřící člověk, aby jeho představa o výše uvedených věcech blédla třeba při pohledu na právě narozeného človíčka.

Domnívám se však, že za slovem šťastí se skrývá ještě něco mnohem důležitějšího.

Bylo to na břehu jednoho ostrova v Jaderském moři. Na molu v zátoce s bílými k sobě doslova přilepenými domečky jsem potkal trochu sešlého šedovlasého pána. Dali jsme se do řeči. Uměl celkem obstojně česky. Nevím, jak už na to přišla řeč (podotýkám, že šedovlasý pán nebyl filozof ani farář), ale najednou říkal: „Čím to je, to mi ještě nikdo nevysvětlil. Prokazatelně nejméně sebevražd bylo v koncentracích, nejvíce v zemích s nejvyšší životní úrovní.“

Neměl jsem odvahu polemizovat s jeho otázkou a tvrzením. Připouštím však, že na tom přece jen něco je. Ono skutečně může být šťastí vlastní auto, ale také nemusí. Černá kronika je toho svědectvím. Může být šťastí vyhrát ve Sportce, ale co s penězi, když mám strach, aby je neutratila lehkovázná manželka. Může být šťastí třeba vidět Neapol, ale ne pro každého je šťastí v Neapoli žít.

A teď možná přerušíte čtení větou myšlenou ironicky: „Tak nám porad.“

Určitě byli, jsou a budou lidé povolnější, zabývající se profesionálně

přemýšlíme uvažujeme hledáme

otázkou šťastí člověka. Přece však odpovídám. Chce to pevný bod. Ano, pevný bod v životě. Absolutní jistota v relativitách života. Že taková jistota není? O to se teď nechci přít. Pro věřícího člověka je jen jediná jistota — Boží slovo. Je to jistota sice mimo něj, ale v tom je právě to šťastí. Upozorňuji, že pojmem Boží slovo nemyslím jakousi starou knihu, doplňující řadu knih světové literatury ve vaší knihovně. Boží slovo chápu jako pevné místo ve vesmíru. Vše kolem nás podléhá jistým zákonům ohraničení a proměnlivosti, jen „slovo Boha našeho je stálé na věky“. (Iz 40,8)

Boží slovo je jistota, na níž je možné stavět naše lidské šťastí. Zdá se vám příliš abstraktní? Ano, přiznávám: Když mluvím o Božím slovu, scházejí mi slova. Snažím se nezklouznout k nic neříkajícím frázím, ale stejně cítím, že skutečnou pravdu Božího slova může objevit jen ten, kdo je prožívá. Slova, třeba i krásná slova, jsou málo. Věřím, že žádný, kdo se zklamal v jistotách představujících šťastí až příliš hmatatelné a časem uvykl proměnám hodnot, nezavrhnou nabídku šťastí s gestem znalce.

Vzpomínám zase na ty, kteří se rvali se životem v koncentracích. Určitě to nebyly vnější okolnosti, které je nutily k přežití. Nejspíš v nich zůstávala touha po něčem, co teprve přijde, co určitě přijde. Touha po svobodě. V každém z nich byla jiskřička naděje, jistoty, že to, jak žijí teď, není konečné. A vidíte, zrovna mne napadá, že právě pro tu sílu žít dokázali vidět šťastí v docela obyčejných, prostých věcech.

Někdo si možná myslí, že věřící, unášení vidinou života na nebesích, necítí radost z věcí pomíjivých. To je omyl. Právě proto, že věřící lidé stavějí šťastí na jistotě daleko jistější než všechny jistoty světa, mohou naplno prožívat radost z věcí, které krásí svět. To, že takové „šťastí“ čas od času pomíjí, je nepřivádí k zoufalství, ale zpět k Bohu — Božímu slovu.

Každý si musí čas od času položit sám pro sebe otázku: pro co zde žiji? Někomu snad stačí odpověď těch čtyř

či pěti z černobílého filmu. Mně by taková odpověď nestačila, protože žádnou odpověď není. Možná, že někdo z vás mávne rukou s tím, že žádnou kloudnou odpověď nelze najít. Já bych si však přece jen dovolil tvrdit, snad trochu jednostranně (to víte, my

věříci jsme už takoví), že stojí za to vyzkoušet jistotu Božího slova.

Co je to Boží slovo?

Vidíte, máme tady další pojem, který jsme si nevysvětlili. Zkusíme si více o něm popovídat příště.

JAN BARTA

Vděčnost

Vděčnost

je skromná květinka,

roste a kvete skrytě.

To prostě slovo

„děkuji“ —

umírá na úbytě...

Když člověk prosí —

tu bezpočtukrát

k nebesům ruce vzpíná...

Však když Bůh

prosby vyslyší —

pak děkovat zapomíná...

A proto

denně k nebesům,

naš Bože převeliký,

chci vedle proseb nesčetných

těž vysílat své díky...

V. GAJDOŠIKOVÁ

VY SE PTÁTE my odpovídáme

ŽIVOT NA JINÝCH SVĚTECH

V poslední době si vědci velmi často kladou otázku, zda existuje ještě někde ve vesmíru život, zda někde žijí inteligentní bytosti. Slyšel jsem jak nadšené ujišťování o existenci obyvatelů na jiných světech, tak rozhodné odmítání. Zajímalo by mne, vyjadřuje-li se bible k této problematice.

S. A., Praha

Je pravda, že v poslední době je otázka existence života či inteligentních bytostí ve vesmíru dost přetřásána. Odborníci nechápou celou tuto otázku jen čistě akademicky. Čím dále tím více vzhlíží k vesmíru s nadějí, že odtud přijde řešení opravdu velikých problémů moderní doby.

Co říká bible o existenci živých tvorů ve vesmíru? Je všeobecně známo, že Písmo svaté hovoří o andělských bytostech. Nejsou to však baculatá pacholátka umělců z minulých století, ale vysoce inteligentní bytosti obdařené neobvyklými schopnostmi. Jsou to obyvatelé nebe — prostoru, kde sídlí Bůh. Bible se nezmiňuje o tom, kde se toto nebe ve vesmíru nachází, píše však, že jednou v budoucnu přenesení Bůh své sídlo právě na naši Zemi. (Zj 21,1-3) Podle svědectví Písma tyto andělské bytosti nejsou jen obyvateli nebe, ale také navštěvují naši Zem, kde vykonávají Boží příkazy (Žid 1,7.14). Bible dává těmto bytostem ještě jiná jména: synové Boží, cherubíni, serafíni a duchové. Písmo svaté vedle textů o andělech přináší zmínku i o jiných obyvatelích vesmíru. První taková zmínka je z pera apoštola Pavla: „Skoro se mi zdá, že nás, apoštoly, Bůh určil na poslední místo, jako vydané na smrt; stali jsme se podívanou světu, andělům i lidem.“ (1 Kor 4,9; ČEP) Řecké slovo svět (kosmos) zde označuje jiné bytosti než lidi a anděly, totiž vlastní obyvatelé jiných světů ve vesmíru. Apoštol Pavel prozrazuje, že život apoštolů (a nejen těch) je pod zorným úhlem početných diváků. Považujeme za samozřejmé, že lidé a dokonce i andělé pozorují jednání křesťanů. Je však méně známé, že „divadlo světa“ je přístupné i jiným inteligentním bytostem žijícím ve vesmíru. Pavel prozra-

zuje o mimozemšťanech hned dvě skutečnosti. Nejdříve to, že existují, a pak to, že pozorují dění na naší Zemi. Jsou však jen pouhými diváky, nezasahují do běhu událostí na Zemi. Protože patří do Boží nebeské rodiny (Ef 3,15), nepochybně prožívají s velkou účastí to, co se děje s Božími následovníky na této Zemi. Cítí zármutek, když zlo vítězí v nás a kolem nás, a naopak sdílí velkou radost, když vítězí dobro.

Také Pán Ježíš jednou pronesl slova, která mohou naznačovat, že existuje inteligentní život na jiných světech. Nalézáme je v evangeliu Lukáše 15,3-7. Běžně se toto podobenství o ztracené ovci vztahuje na situaci hříšníka, kterého Pán Ježíš zachránil pro věčný život. Toto podobenství lze chápat ještě v jiné rovině než individuální, totiž v kosmické. Text hovoří o tom, že milující pastýř opustil 99 ovcí a šel za jednou ztracenou. Naše Země je tou jedinou zbloudilou ovčí, která odešla od nebeského Pastýře. Těch devadesát devět zůstalo Bohu věrných. Toto velké číslo představuje jiné světy s inteligentními bytostmi.

Rovněž poslední kniha bible přináší informaci o mimozemšťanech. Ve Zj 12,10-12a čteme: „Nyní přišlo spasení, moc a království našeho Boha i vláda jeho Mesiáše; neboť byl svržen žalobce našich bratří, který je před Bohem osočoval dnem i nocí. Oni nad ním zvítězili pro krev Beránkovu a pro slovo svého svědectví. Nemilovali svůj život tak, aby se zalekli smrti. Proto jásejte nebesa a všichni, kdo v nich přebýváte!“ Dvanáctá kapitola mluví o stěžejní události velkého sporu mezi dobrem a zlem, mezi Kristem a satanem. Hovoří o tom, jak dopadla „rozhodující bitva“ a co z toho plyne pro věřící a pro vesmír. Ona „rozhodující bitva“ byla vybojována na golgotském kříži, kde „syn“ Ježíš Kristus zvítězil nad „velikým drakem“ satanem (v. 5; 5,5.6). Prospěch z ní nemají pouze lidé, ale i obyvatelé nebes. Dobrodiní kříže, vrcholný čin Boží lásky, se rozlévá na všechny obyvatele vesmíru. Proto apoštol Jan právem napsal, že chvalo zpěv: „tomu, jenž sedí na trůnu, i Beránkovi dobrořečení, čest, sláva i moc na věky věků“ vycházel z úst všeho stvoření na Zemi i na nebi. (5,13)

Nyní pouze vyhlížíme den, kdy pozemská a nebeská Boží rodina se setká tváří v tvář. (Ef 3,15; 1,10) Den příchodu Ježíše Krista nám umožní, abychom se setkali s těmi, jejichž existenci zatím přijímáme pouze vírou.

M. ŽALUD

Pravý přítel přichází, když ostatní již odešli. Nevyhýbej se tomu, kdo potřebuje tvé pomoci!

Když ruka modliteb třese stromem Božích zaslíbení, sypou se plody Božího požehnání.

Modlitba je výborným lékem všech rodinných bolestí a těžkostí.

Satan nepřichází na duše s provazem, ale s pavučinkou. Začíná zdánlivě nevinným způsobem, ale končí své dílo hrozným otroctvím a zahynutím.

Nevděční lidé žijí bez radosti. Kdo Bohu stále za vše děkuje, stále se z něčeho raduje.

NADĚJE

Pro lidský život je naděje tak potřebná, jako kyslík pro naše plíce. Kdo ztratil naději, udusil svou přítomnost. Naděje je schopna měnit svět.

Když jsem se v nemocnici probudil z bezvědomí, projela mým celým tělem myšlenka: „Ne, s tím jsem nepočítal...“

Hleděl jsem si svědomitě své práce. Denní napětí v rytmu odpovědného povolání, zabezpečování potřeb rodiny, plné využití volného času... Jen s tím, co se přihodilo, jsem ve svém diáři nepočítal... K úrazu došlo tak překvapivě...

Najednou jsem poznal, že to jde i beze mne. To, co právě pomáhá, je naděje, že to půjde k lepšímu — že po týdnech, snad měsících se dostanu z nemocnice. Toho očekávání jsem se uchopil jak trošečník na širém moři, který se rve s vlnami, ač nedohlédá k pevnině a nevidí na horizontu ani náznak záchran.

Ptáte se, jak jsem přišel k takové jistotě? Dnes žasnou, jak došlo k mému vnitřnímu ztišení. Boží slovo mi říká: „Požehnaný buď muž, který doufá v Hospodina, který důvěřuje Hospodinu.“ (Jer 17,7) Důvěřovat Hospodinu znamená mít naději.

A. B.

SVĚTOVÝ DEN MODLITEB ZA MÍR

se konal 26. října 1986 v italském městě Assisi za účasti více než 60 představitelů různých náboženských vyznání. Mezi účastníky byli katolíci, pravoslavní, protestanti, mohamedáni, budhisté, šintoisti, židé, animisté a další. Na setkání promluvil papež Jan Pavel II. Šlo především o to, doplnit mírové aktivity modlitebním úsilím, které zdaleka není zanedbatelné.

Podle ČZ

MINISTERSKÝ PŘEDSEDA UGANDY

V lednu 1986 se stal ministerským předsedou afrického státu Uganda adventista Samson Babi Mululu Kisekka. Bratr Kisekka se narodil v r. 1912 jako syn mulutského kmenového náčelníka. V roce 1938 úspěšně ukončil studium medicíny na univerzitě v Kampale. Dále studoval ekonomii. V roce 1960 získal druhý doktorát medicíny ve Velké Británii. V roce 1955 dr. S. Kisekka přijal Pána Ježíše Krista jako svého osobního Spasitele a stal se aktivním členem naší církve v Ugandě. (Dnes má Uganda přes 13 miliónů obyvatel. Církev adventistů s. d. v Ugandě tvoří přes 32 000 pokřtěných členů.) Do politického života br. Kisekka vstoupil v r. 1964, stal se poslancem parlamentu a ministrem zdravotnictví.

Brzy nato ovšem nastalo v Ugandě dvacetileté období převratů, politických zmatků a občanské války. Jak říká br. Kisekka: „Z perly Afriky se stala ďáblova zahrada. Neměli jsme pro co žít, mohli jsme jen čekat, kdy přijde naše řada, abychom šli na „jatká“. V roce 1980 ztratil naději na řešení situace ve své zemi a odešel do exilu, nejdříve do Keni, později do Velké Británie. Na rozdíl od obvyklého postoje adventistů se v exilu znovu aktivně zapojil do politického dění, protože, jak sám říká, nemohl se nečinně dívat, jak lid Ugandy nepředstavitelně strádá a umírá, jak nezodpovědné živly drancují a ničí zemi. Když počátkem roku 1986 zablákl v Ugandě znovu mír, prezident Yoweri Museveni hledal muže, který by po jeho boku usiloval o sjednocení a obnovu národa. Br. Kisekka prohlásil, že nepovažuje své jmenování za příležitost k vytvoření osobní pozice vlivu a hmotných výhod, ale za Bohem svěřenou odpovědnost nezištně sloužit a pomáhat lidu své země.

PŘED 1600 LETY

V srpnu roku 386, tedy před 1600 lety se v Miláně stal křesťanem učitel

tel řečnictví Aurelius Augustin. Narodil se r. 354 v Tagast v Severní Africe (dnešní Alžírsko). Studoval v Kartágu, kde také žil s konkubínou, která mu porodila syna. Později učil v Tagast, Kartágu, Římě a Miláně. Byl nakloněn manichejským názorům a ovlivněn neoplatonismem.

V době kdy prožíval vnitřní zápas a rozhodoval se pro křesťanství, uslyšel ze sousední zahrady opakovaně hlas: „Vezmi, čti! Vezmi, čti!“ Vzal do rukou Nový zákon, otevřel a četl první verš, na který mu padl zrak: „Žijme řádně, jako za denního světla, ne v hýření a opilství, v nemravnosti a bezuzdnostech, ne ve sváru a závisti, ale oblečte se v Pána Ježíše Krista a nepovolujte svým sklonům, abyste nepropadli vášním.“ (Řím 13,13.14)

Později se vrátil do Afriky, stal se knězem a později biskupem v Hippo. Jeho spisy výrazně ovlivnily křesťanské myšlení. Nejznámější jsou jeho knihy „Vyznání“ (Confessiones) a „O městě Božím“ (De civitate dei). Augustin, žel, příliš podlehl vlivu neoplatonismu a situaci v Impériu, které se stalo „křesťanským“. Svými názory přispěl k nasměrování některých stránek křesťanského učení do slepé uličky (pohrdání tělesnou stránkou člověka, názor, že sexualita je zásadně špatná a je příčinou ostatních hříchů, používání státní moci k šíření křesťanství apod.) Na druhé straně však v řadě sporných otázek zaujal obdivuhodný postoj, který z něj učinil významnou postavu křesťanských dějin.

DIALOG MARXISTŮ A KŘESŤANŮ

se uskutečnil v Budapešti ve dnech 8.—11. října 1986. Zúčastnili se ho přední marxisté a zástupci největších katolických univerzit i vatikánského sekretariátu pro nevěřící. Projednávali etické hodnoty a společenské otázky. Dialogu se zúčastnil i profesor B. Němec, prorektor Karlovy univerzity v Praze, který závěrem řekl: „Dialog byl možný, neboť je mnoho styčných bodů. Každý účastník musel přistupovat k dialogu poctivě a upřímně a předkládat takové názory, kde je možná shoda. Presentovali jsme ty etické hodnoty a hlubokou humanitu marxistickoleninského učení, které koneckonců uznávají i naši spolubesedníci. Mír se ukázal jako hodnota, která je v naší i jejich koncepci jednou z nejvyšších. Myslím si, že takový dialog je užitečný v otázkách, v nichž můžeme dospět ke společným závěrům. Takové jsou např. výchova člověka k práci, k vážnosti a úctě jednoho k druhému a vůbec k hodnotám lidským.“

Podle ČZ

**PROTI DIPLOMATICKÝM STYKŮM
S VATIKÁNEM**

Baptistické církve v USA požádaly prezidenta R. Reagana, aby nejmenoval nového vyslance ve Vatikáně. V civilní žalobě, podané nejvyššímu soudu USA se praví, že diplomatické styky s Vatikánem porušují neutralitu americké vlády vůči náboženským společenstvím, která je zakotvena v americké ústavě. Jmenování vyslance ve Vatikánu by katolické církvi dalo výsadní postavení vůči americké vládě, jaké ostatní církve nemají. Reagan je první prezident USA, který před dvěma a půl rokem jmenoval vyslance ve Vatikánu. Tento diplomat však nedávno odstoupil. Také jiné protestantské církve se ozvaly proti jmenování nového vyslance. Přes všechny protesty však nový vyslanec byl jmenován a počátkem letošního roku odcestoval do Vatikánu.

LUTERÁNI

VARUJÍ PŘED OKULTISMEM

Spojená evangelická luterská církev Německa (Německá spolková republika) varovala před rostoucí vlnou okultismu. Kdo se zabývá magickými praktikami uzdravování na dálku, předpovídáním budoucnosti, astrologií nebo vzýváním satana, ten se vydává do moci toho zlého, praví se v prohlášení biskupů, které bylo zveřejněno v Bad Harzburgu. Při okultních a spiritistických praktikách vznikají duchovní závislosti, které mohou vést k těžkým následkům. Konkrétní případy ze současné doby ukazují, že zejména mladí lidé podléhají spiritismu. Biskupové se proto obracejí k rodičům, aby byli opatrní vzhledem k okultním symbolům a praktikám a mluvili se svými dětmi o hrozcím nebezpečí.

Podle K. J.

EVROPSKÉ CÍRKVE ZTRÁCEJÍ PŮDU

Ve většině evropských zemí ztrácejí církve půdu a rozchod s tradicí vede pozvolna ke krizi. Na to poukázal generální tajemník Světového luterského svazu Gunnar Staалsett na teologické konferenci pro luterské církve v Záhřebu v Jugoslávii. Podle Staалsetta se „centrum křesťanství“ přesunulo od severního Atlantiku k jižnímu Atlantiku. Církve se znovu stává „neevropským fenoménem“. Jako největší problém označil generální tajemník tendenci k „privatizaci“ náboženství, šířící se po Evropě, která vede k rozkladu společenství a víry. V této souvislosti popsal Staалsett velké luterské církve v Evropě jako dobře organizované, ale „duchovně chudé“. Církvím se nedaří oslovit mládež, dělníky a akademiky, kteří se církvi odcizili.

Podle K. J.

START A CÍL

V životě každého člověka je několik okamžiků, které je možno označit za start. O některých dopředu nevíme (naše narození), ale mnohé jsou vědomým krokem, zaměřeným k určitému cíli. Mnozí se vydali na cestu, ale jen někteří došli, doběhli či se dostali do cíle. Cíl je závěrečná, vrcholná meta každého konání.

Život člověka by měl mít docela konkrétní cíl. Život bez cíle je živořením bez

smyslu. Každý člověk si staví ve svém životě určité cíle, ale nejdůležitější je cíl, který dá celému životu smysl. I věřící člověk si stanoví dílčí cíle, ale rozhodující je zacílení celého života. Slovo Boží nás vyzývá, abychom před sebou viděli cíl, kterým je „život věčný“ (Řím 6,22). Využijeme rok 1987, abychom se k tomuto cíli přiblížili?

L. S.